

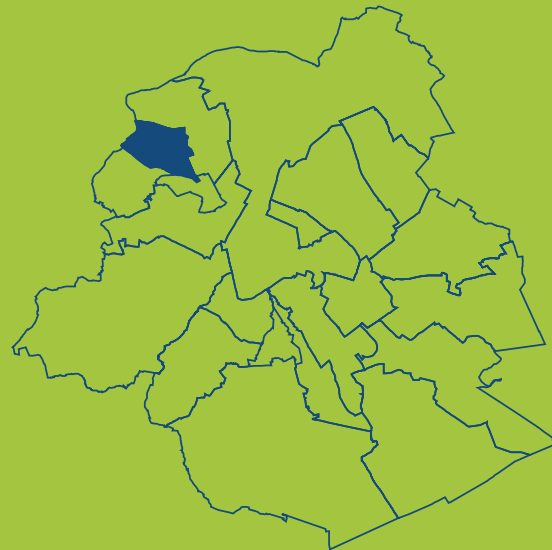
Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken in het Brussels Gewest

VOORWOORD	2
1 INLEIDING EN SYNTHESE	3
2 DEMOGRAFISCHE CONTEXT	8
2.1 Totale bevolking	8
2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht	9
2.3 Huishoudens	11
2.4 Multiculturaliteit	14
3 SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN	16
3.1 Socio-economische status van de bevolking	16
3.2 Arbeidsmarkt	18
3.3 Inkomen en inkomensbron	20
4 GEZONDHEID	29
4.1 Algemene gezondheidstoestand	29
4.2 Gezondheid van de jonge kinderen	32
5 OPLEIDING	37
5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs	37
5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs	38
5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs	39
6 HUISVESTING EN LEEFOMGEVING	40
7 WOORDENLIJST	41
COLOFON	46

Fiche n°8

Gemeente Ganshoren

Editie 2/2010

COMMISSION
COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
– COHÉSION SOCIALE

OBSERVATORIUM VOOR
GEZONDHEID EN WELZIJN
VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD
– GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

UNIVERSITÉ LIBRE DE
BRUXELLES – IGEAT

VOORWOORD

Dit document is fiche nr.8-Ganshoren van de “*Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken in het Brussels Gewest*”.

Het is de bedoeling van deze fiches aan beleidsmakers en lokale actoren een eenvoudig instrument aan te bieden om inzicht te krijgen in bepaalde kenmerken van de bevolking waarmee zij werken en hen te helpen bij het uitstippelen van hun strategieën.

In het kader van haar decreet inzake sociale cohesie heeft de Franse Gemeenschapscommissie (**COCOF**) een instrument besteld dat de problemen en behoeften van de Brusselse gemeenten op het vlak van sociale cohesie statistisch benadert. Deze statistieken werden samengelegd met de ervaringen van de actoren op het terrein. In het instrument worden vergelijkingen gemaakt tussen de gemeenten (per statistische buurten) en tussen de gemeenten en het Gewest.

De documenten van dit instrument werden samengesteld door het Institut de Gestion de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire van de Université Libre de Bruxelles (**ULB-IGEAT**) in samenwerking met het **Observatorium voor Gezondheid en Welzijn**. Deze inventarisatie werd voorgelegd tijdens de verschillende lokale overlegmomenten en vergeleken met de ervaringen van de actoren op het terrein om zo behoeften en problemen aan het licht te brengen die niet in de statistische inventarisatie vermeld zijn. Deze analyse ondersteunde de lokale coördinatie op gemeentelijk niveau, met het oog op de voorbereiding van het nieuwe vijfjarenplan 2011-2015.

Gezien de fiches ook interessant zijn voor het grote publiek, heeft het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn de 19 gemeentelijke fiches vertaald.

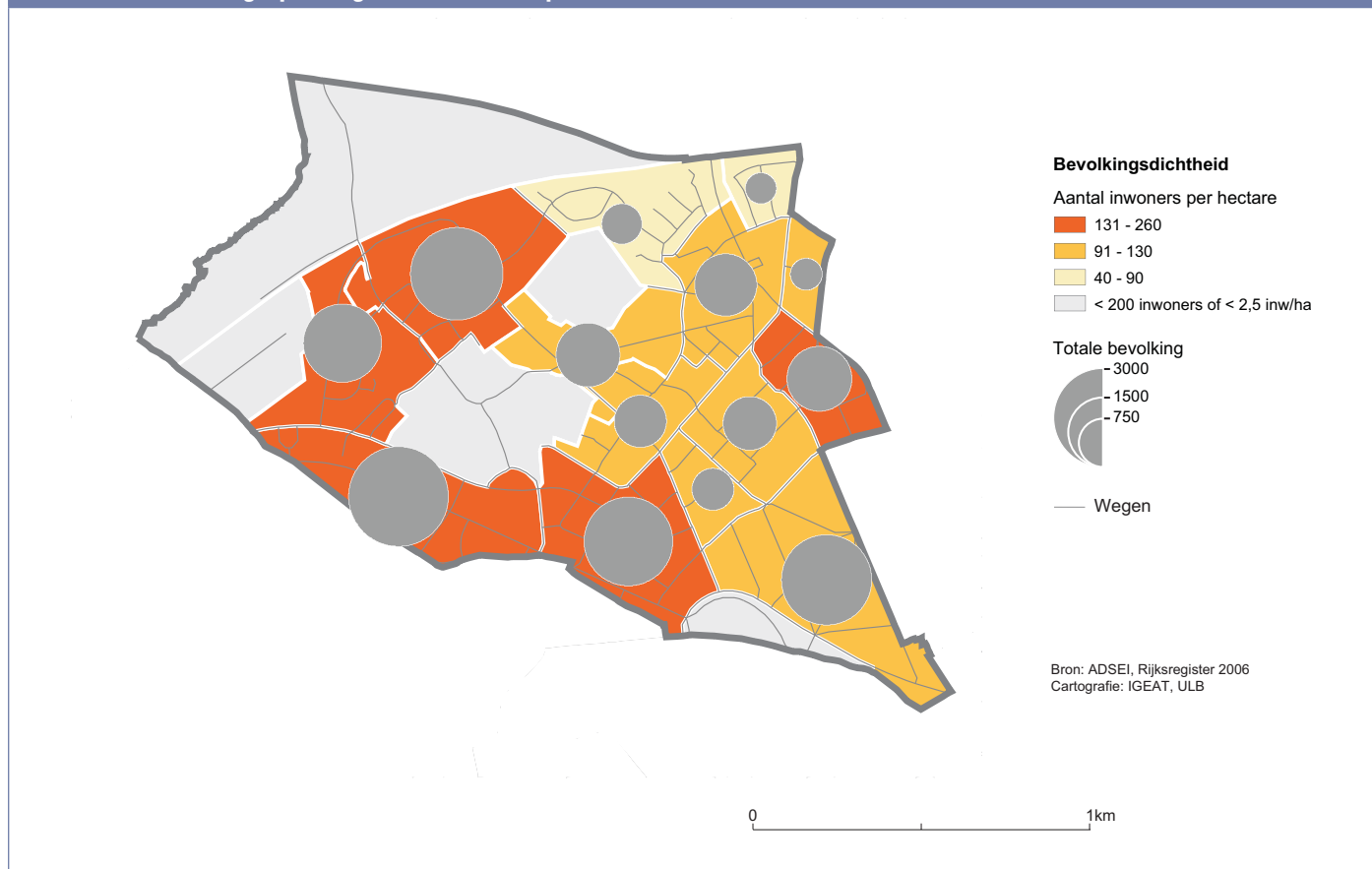
Eigenlijk gaat het om een actualisering en verdere uitwerking van de gemeentelijke fiches van het Observatorium met de welzijns- en gezondheidsstatistieken per gemeente. Verder zijn ook huisvestings- en onderwijsindicatoren (met cijfers van de Vlaamse en van de Franse Gemeenschap) opgenomen. In het kader van de opdracht van de COCOF werd bovendien ook een fiche voor het Gewest opgesteld, een handleiding die de lokale actoren helpt bij de interpretatie van de gegevens over hun gemeente en een derde en laatste document “bronnen en referenties” dat gebruikers begeleidt bij hun persoonlijk opzoekwerk in de basiscijfergegevens. Deze documenten werden echter niet vertaald.

Deze fiches vormen een aanvulling op de rapporten van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (“Welzijns- en gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad”, “Jaarlijkse welzijnsbarometer”, “Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest”, ...) die gratis geraadpleegd en gedownload kunnen worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be) en op de instrumenten ontwikkeld door het **BISA (Wijkmonitoring, Statistische indicatoren, Conjunctuurbarometer)**. De bespreking bij de hier voorgestelde gegevens is dan ook tot het strikte minimum beperkt. Wij nodigen u uit om deze documenten te lezen indien u meer uitleg wenst.

De cijfers voor Ganshoren worden vergeleken met de gemiddelde waarde voor het Brussels Gewest, ofwel met de hoogste en laagste waarden voor de verschillende gemeenten. Met “Gewest” of “Brussels Gewest” bedoelen we het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (19 gemeenten).

Kaart 2: Bevolkingspreiding van Ganshoren op 01/01/2006.

Ganshoren is een kleine gemeente in het noordwesten van het Brussels Gewest. Ze grenst in het noordoosten aan Jette, in het zuiden aan Koekelberg, in het zuidwesten aan Sint-Agatha-Berchem en in het westen aan Asse. De zone ten noorden van de spoorweg (vallei van de Molenbeek en Boudewijnpark) is niet bewoond. De meeste inwoners wonen in het zuiden van de gemeente, rond de Basiliek van Koekelberg, in eengezinswoningen (vaak bel-etagewoningen) of in kleine opbrengstgebouwen langs de Karel V-laan en in de oude dorpskern rond de Sint-Maartenkerk. Het centrale

gedeelte van de gemeente wordt ingenomen door collectieve hoogbouw ("buildings") langs de Van Overbekelaan, de Negen Provinciënlaan, de Johann-Sebastian Bachlaan en de Maria van Hongarijelaan. Een groot deel van deze gebouwen zijn sociale woontorens. Ganshoren is namelijk een van de gemeenten waar het Gewest de meeste sociale woningen heeft gebouwd (12 % van het woningbestand tegenover gemiddeld 8 %). In het westen is recentelijk een nieuwe wijk verstedelijkt, niet ver van het Basilix-shoppingcenter.

Vooraf na de Tweede Wereldoorlog is het bevolkingsaantal van de gemeente gegroeid, met een piek omstreeks 1970. Op 1 januari 2008 telt de gemeente 21 743 inwoners (2,1 % van de Brusselse bevolking) en sinds 2001 neemt de **bevolking** weer toe. Zij behoort tot de oudste van het Gewest. We zien echter al verschillende jaren een stijging van het aandeel jongeren en een daling van het aandeel 65-plussers, waarmee de tendens van het Gewest wordt gevolgd. Eenpersoonshuishoudens, waarvan het aandeel onder het gewestelijke gemiddelde ligt, bestaan vaak uit bejaarde vrouwen. Er zijn veel eenoudergezinnen. Kroostrijke gezinnen zijn duidelijk ondervertegenwoordigd.

Een zeer groot deel van de bevolking heeft de Belgische **nationaliteit** (85,6 %) of is afkomstig uit de Europese Unie. Onderdanen uit landen die recent tot de EU zijn toegetreden zijn in ieder geval oververtegenwoordigd in verhouding tot het gewestelijke gemiddelde. Het aandeel buitenlanders uit Sub-Saharaans Afrika ligt duidelijk boven het Brusselse gemiddelde. Het aandeel buitenlanders uit de Maghreblanden ligt dicht bij het gewestelijke gemiddelde. Doordat Ganshoren gezinnen uit de arme sikkal aantrekt, stellen we een sterke aanwezigheid van allochtone gezinnen vast (hoewel gedeeltelijk met de Belgische nationaliteit door naturalisatie en geboorte op Belgische bodem), meestal van Noord-Afrikaanse afkomst.

Gelegen in de tweede westelijke kroon⁽¹⁾, wordt Ganshoren gekenmerkt door een sterke aanwezigheid van de middenklasse. Dit vertaalt zich in een gemiddeld belastbaar inkomen dat in de buurt komt van het Brusselse gemiddelde, hoewel de inkomens duidelijk minder hoog zijn in de sociale woonwijken. De **activiteitsgraad** is hoog voor alle leeftijden, eveneens een kenmerkend voor de middenklasse, waar vrouwen veel vaker aanwezig zijn op de **arbeidsmarkt**, zodat het huishouden over twee inkomens beschikt. Bedienden uit de privé- of de openbare sector vormen de grootste groep werknemers in Ganshoren. Arbeiders, maar ook zelfstandigen en bedrijfsleiders, zijn duidelijk ondervertegenwoordigd. De gemeentelijke **werkloosheid** ligt lager dan het gewestelijke gemiddelde, ook al wonen in de sociale woonwijken veel werklozen. De activiteitsgraad van de jongeren ligt ver boven het gewestelijke gemiddelde, wat betekent dat ze vroeger op de arbeidsmarkt terechtkomen als gevolg van doorgaans korte studies. De jongerenwerkloosheid is lager dan het gewestelijke gemiddelde. De werkloosheid treft vooral ouderen en vrouwen

en is doorgaans van lange duur. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een minimuminkomen of met een vervangingsinkomen is lager in Ganshoren dan in het Gewest. Het betreft vooral ouderen.

Gezien het relatief kleine aandeel jongvolwassenen in de bevolking, mag het nauwelijks verbazen dat het **geboortecijfer**⁽²⁾ onder het gewestelijke gemiddelde ligt. De laatste jaren gaat het echter in stijgende lijn. Vergeleken met het gemiddelde in het Brussels Gewest telt Ganshoren meer alleenstaande moeders. De bevolking is oud en dus zijn relatief veel overlijdens. Als we echter rekening houden met dit leeftijdseffect, zien we geen algemene of oorzakelijke oversterfte in Ganshoren, tenzij voor de mortaliteit als gevolg van cardiovasculaire aandoeningen en spijsverteringsproblemen bij mannen. De **subjectieve gezondheid**⁽³⁾ van de inwoners wijkt nauwelijks af van het gemiddelde, behalve eens te meer in de sociale woonwijken, waar de bevolking vaker verklaart in slechte gezondheid te verkeren.

Problemen in verband met schoolachterstand komen in Ganshoren niet vaker voor dan gemiddeld in het Gewest, waar de toestand echter ver van schitterend is. Wat secundair **onderwijs** betreft, volgen jongeren die in Ganshoren wonen, verhoudingsgewijs vaker technisch en kunstonderwijs. Toch wijkt het aandeel jongeren dat algemeen secundair onderwijs volgt nauwelijks af van het gewestelijke gemiddelde. Ze studeren, na het leerplichtonderwijs, echter minder vaak voort, hoewel de percentages eens te meer dicht in de buurt van het Brusselse gemiddelde liggen. Aangezien de ouders ook minder vaak een universitair diploma bezitten (maar doorgaans wel een diploma algemeen of technisch secundair onderwijs), kunnen we hierin een vorm van sociale reproductie zien. Het opleidingsniveau van de inwoners van Ganshoren stelt echter geen specifiek probleem bij de inschakeling op de arbeidsmarkt in de mate dat er, bij een gelijk diploma, verhoudingsgewijs minder werklozen zijn dan verwacht op basis van het gemiddelde van het Gewest.

Als gemeente van de tweede kroon die relatief recent verstedelijkt is (meer dan 50 % van de woningen is gebouwd na 1961), biedt Ganshoren doorgaans comfortabele **woningen** (badkamer, centrale verwarming en vaak een afzonderlijke

(1,2,3) Zie woordenlijst.

keuken of zelfs een garage). Ook het aanbod aan sociale woningen, redelijk recent volgens de Brusselse normen, ontsnapt niet aan de regel. De staat van de binnenkant en de buitenkant van de woningen wordt door de bewoners doorgaans als goed ervaren, met een opmerkelijke uitzondering voor de hoogbouwwijken langs de Van Overbekelaan. De omgeving, goed onderhouden en met veel ruimte, wordt door de bewoners als zeer aangenaam beoordeeld. De groene ruimten zijn zeer gemakkelijk toegankelijk en bieden een volwaardig alternatief voor de bewoners van appartementen, die verhoudingsgewijs zeer talrijk zijn voor een gemeente van de tweede kroon. Enkel de overlast van het verkeer en de geluidsoverlast rond de Karel V-laan temperen enigszins de positieve beoordeling van een deel van de bevolking.

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Ganshoren kunnen we een aantal **aandachtspunten** distilleren:

- Meer nog dan andere gemeenten in het Brussels Geest, zal Ganshoren nog vele jaren geconfronteerd worden met de vergrijzing van zijn bevolking. Hoewel de gemiddelde leeftijd al enkele jaren niet meer stijgt, zijn er nog veel oude mensen, voornamelijk, maar niet uitsluitend, in de sociale woningen.
- De actieve bevolking van de gemeente bestaat voornamelijk uit de werkende middenklasse, waarvan de status op de arbeidsmarkt echter dreigt te verzwakken omdat ze eerder een gemiddeld dan een hoog opleidingsniveau hebben. Het aantal langdurig werklozen duidt hierop. De lonen zijn correct, maar zijn niet van de hoogste, zoals blijkt uit het niveau van het belastbaar inkomen. In deze context kan de stijgende werkloosheid tot problemen leiden bij gezinnen die twee banen nodig hebben om de financiële stabiliteit te waarborgen.
- Een aanzienlijk deel van de huisvesting van de gemeente bestaat uit sociale woningen. Behalve de mogelijke kosten en spanningen als gevolg van een functionalistische stadsplanning, moet de stijgende bevolkingsconcentratie van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen in dit segment van de huurmarkt in de toekomst worden aangepakt. Dit is een rechtstreeks gevolg van het lage aantal sociale woningen op gewestelijke schaal en van de toewijzingsregels waarbij de meest kwetsbaren terecht de voorkeur krijgen.
- Er is een voorzichtige tendens tot verjonging van de bevolking maar ook tot diversiteit op het vlak van origine. Dit impliceert nieuwe behoeften, zowel inzake kinderopvang, onderwijs en opleiding, als inzake de socioculturele omkadering.

Informatie over het welzijns- en gezondheidsaanbod: www.sociaalbrussel.be

Sociaal Brussel online (www.sociaalbrussel.be) werd ontwikkeld door de vzw Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie en biedt gratis, eenvoudig en snel toegang tot de Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige welzijns- en gezondheidsorganisaties die actief zijn in de gemeente of in de 19 gemeenten van het Brussels Gewest.

Dit instrument – dat dagelijks wordt geüpdatet – helpt om het welzijnsnetwerk in zijn gemeente in real time te vatten en te lokaliseren op de kaart van het Brussels Gewest.

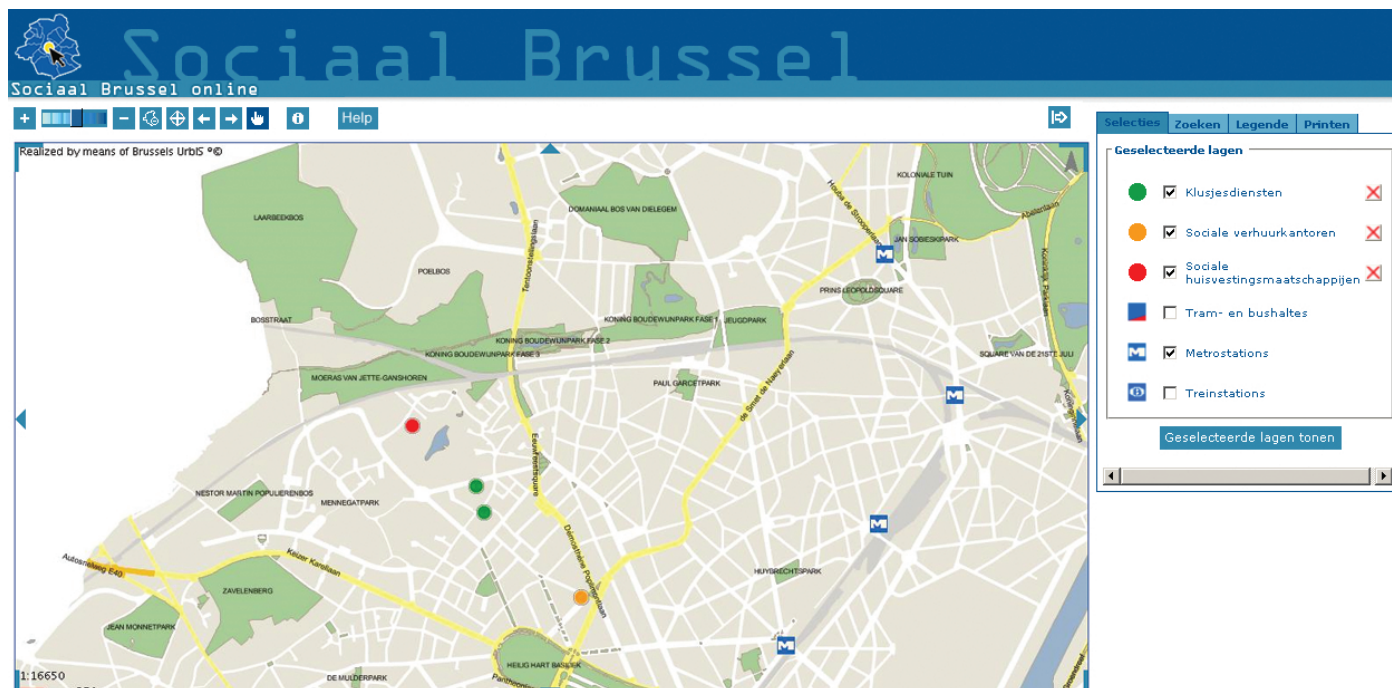
Er zijn 4 zoekmethodes gaande van de meest eenvoudige tot de meest complexe:

- op naam van de organisatie of dienst
- via een zoekterm (type Google)
- via een sector
- via een specifiek criterium of een combinatie van criteria.

Sinds juni 2008 wordt de informatie sector per sector online geplaatst (meer dan 4 300 adressen in juni 2011).

In enkele muisklikken beschikt u over concrete, geactualiseerde, op een kaart gevisualiseerde informatie.

Het **kruisen van de informatie over het aanbod met de gegevens** uit de volgende hoofdstukken – demografische gegevens, socio-economische kenmerken, gegevens over de algemene gezondheidstoestand, over opleiding en huisvesting – kan bijdragen tot het objectiveren van de tekorten op het vlak van voorzieningen, het stimuleren van de creatie van aangepaste dienstverlening, de ondersteuning van de netwerking, het aanwakkeren van de bewustwording en de coördinatie, het aanmoedigen van burgerparticipatie in de wijken.

2. DEMOGRAFISCHE CONTEXT

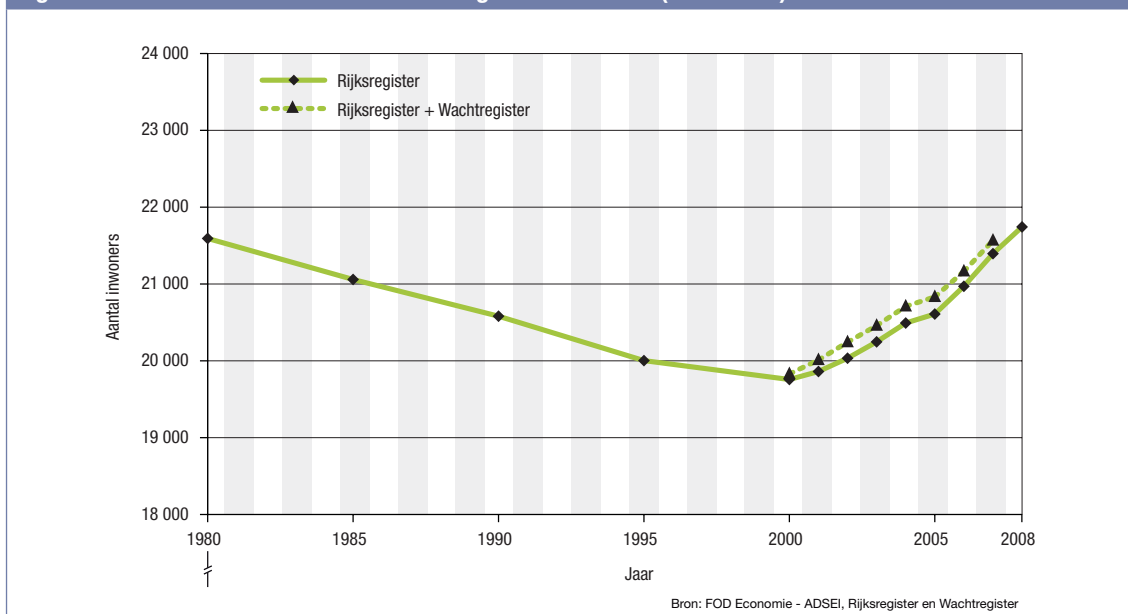

Van een aantal demografische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Type huishoudens”, “Nationaliteiten”, “Woonmobiliteit”, “Leeftijdsstructuur” onder het thema “Demografie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

2.1 Totale bevolking

Figuur 1: Evolutie van de totale bevolking van Ganshoren (1980-2008).

Het Rijksregister van de natuurlijke personen vermeldt de personen die zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeenten. Deze personen kunnen al dan niet de Belgische nationaliteit hebben (al naargelang bepaalde verblijfsvoorwaarden). Ook vreemdelingen die tewerkgesteld worden door de Europese instellingen en hun gezinsleden zijn er in opgenomen (behalve die met diplomatieke status).

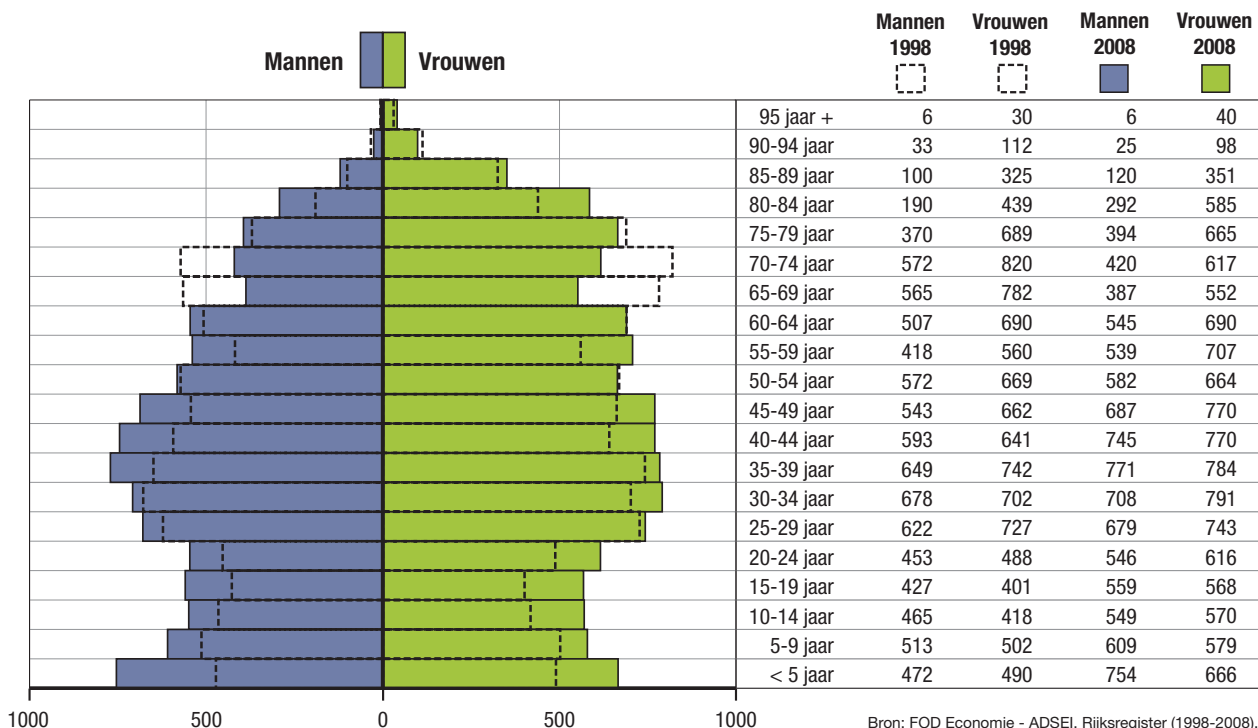
Het Wachtregister, in het leven geroepen bij wet van 24 mei 1994, bevat de vreemdelingen die zich als vluchteling opgeven of die vragen als vluchteling te worden erkend.

Het aantal inwoners in Ganshoren is geleidelijk gedaald tot in 2000. Sindsdien is er een duidelijke stijging van de bevolking waar te nemen: in 2008 (21 743 inwoners) wordt het aantal van 1980 (21 593 inwoners) overstege.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Figuur 2: Evolutie van de totale bevolking van Ganshoren op 01/01/1998 en 01/01/2008.

Op 1 januari 2008 telde de gemeente Ganshoren officieel 21 743 inwoners (9 917 mannen en 11 826 vrouwen). Bovendien telde het Wachtregister 171 personen (in 2007), 2,1 % van de bevolking van het Brussels Gewest woont in Ganshoren. Sedert 10 jaar zien we een stijging van de bevolking in alle leeftijdscategorieën, behalve in de leeftijdsgroep 65-74 jaar.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Tabel 1: Evolutie van de kenmerken van de bevolking van Ganshoren en het Brussels Gewest tussen 1998 en 2008.

	Ganshoren			Brussels Gewest		
	1998	2003	2008	1998	2003	2008
% < 3 jaar	3,0 %	3,5 %	4,1 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %
% < 18 jaar	17,1 %	18,7 %	20,2 %	20,9 %	21,4 %	21,9 %
% < 20 jaar	18,8 %	20,6 %	22,3 %	23,2 %	23,6 %	24,2 %
% 18-64 jaar	57,3 %	57,0 %	58,8 %	61,9 %	62,8 %	63,6 %
% 20-64 jaar	55,6 %	55,1 %	56,7 %	59,6 %	60,6 %	61,3 %
% 65 jaar en meer	25,6 %	24,3 %	20,9 %	17,2 %	15,9 %	14,5 %
% 80 jaar en meer	6,3 %	6,8 %	7,0 %	4,5 %	4,6 %	4,7 %
Verouderingsindex (≥ 65 jaar / 0-19 jaar)	136,5	118,3	93,8	74,0	67,2	60,0
Afhankelijkheidsindex (0-19 + ≥ 65 jaar) / (20-64 jaar)	79,9	81,4	76,2	67,8	65,1	63,0
Index van intensiteit van de veroudering (> 80 jaar / ≥ 65 jaar)	24,5	28,0	33,3	26,3	28,8	32,4

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

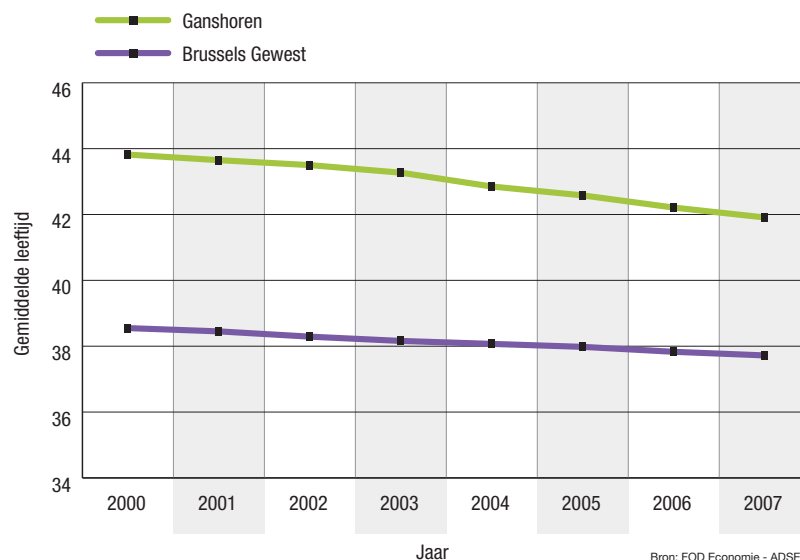
De verouderingsindex wordt berekend als de verhouding tussen de pensioengerechtigde personen (65 jaar en +) en de jongeren onder de 20 jaar. De afhankelijkheidsindex wordt berekend als de verhouding tussen hetzij personen die de schoolleeftijd hebben (jonger dan 20 jaar), hetzij pensioengerechtigde personen en personen tussen 20 en 64 jaar.

De intensiteit van de veroudering is het aandeel van de zeer oude personen (ouder dan 80 jaar) binnen de groep ouder dan 65 jaar.

De bevolking van Ganshoren is globaal gezien ouder dan die van het Brussels Gewest. De verouderingsindex is er de hoogste van het Gewest. We zien echter een vergelijkbare evolutie met een stijging van het aandeel jongeren en een daling van het aantal 65-plussers.

In de afgelopen jaren is de bevolking van het Brussels Gewest verjongd. Ondanks een sterke daling van de gemiddelde leeftijd tussen 2000 en 2007 (-1,9 jaar), blijft de Ganshoren de gemeente in het Gewest met de hoogste gemiddelde leeftijd.

Figuur 3: Evolutie van de gemiddelde leeftijd in Ganshoren en het Brussels Gewest van 2000 tot 2007.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

2.3 Huishoudens

2.3.1 SAMENSTELLING VAN DE HUISHOUDENS

Tabel 2: Samenstelling van de huishoudens in Ganshoren en het Brussels Gewest op 01/01/2007 (alternatieve tabel ⁽⁴⁾).

	Ganshoren		Brussels Gewest	
	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens
Alleenstaande mannen	1 835	17,2	118 947	23,7
Alleenstaande vrouwen	3 003	28,1	128 742	25,6
Paar zonder kinderen	2 205	20,7	82 178	16,4
Paar met kinderen	2 138	20,0	106 178	21,1
Alleenstaande moeder met kinderen	1 110	10,4	47 068	9,4
Alleenstaande vader met kinderen	152	1,4	7 660	1,5
Andere	228	2,1	11 492	2,3
Totaal aantal private huishoudens	10 671	100,0	502 265	100,0

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2007.

45,3 % van de huishoudens zijn huishoudens van één persoon. Opgelet, het gaat om het aandeel huishoudens en niet het aandeel personen dat alleen woont. Een huishouden kan uit een of meerdere personen bestaan. Alleenstaanden worden bijgevolg ook beschouwd als een eenpersoonshuishouden.

Minstens 66,0 % van de huishoudens heeft geen kinderen (minstens 65,7 % in het Brussels Gewest). 37,1 % van de huishoudens met kinderen zijn eenoudergezinnen, vooral alleenstaande moeders, maar er zijn ook 152 alleenstaande vaders in Ganshoren.

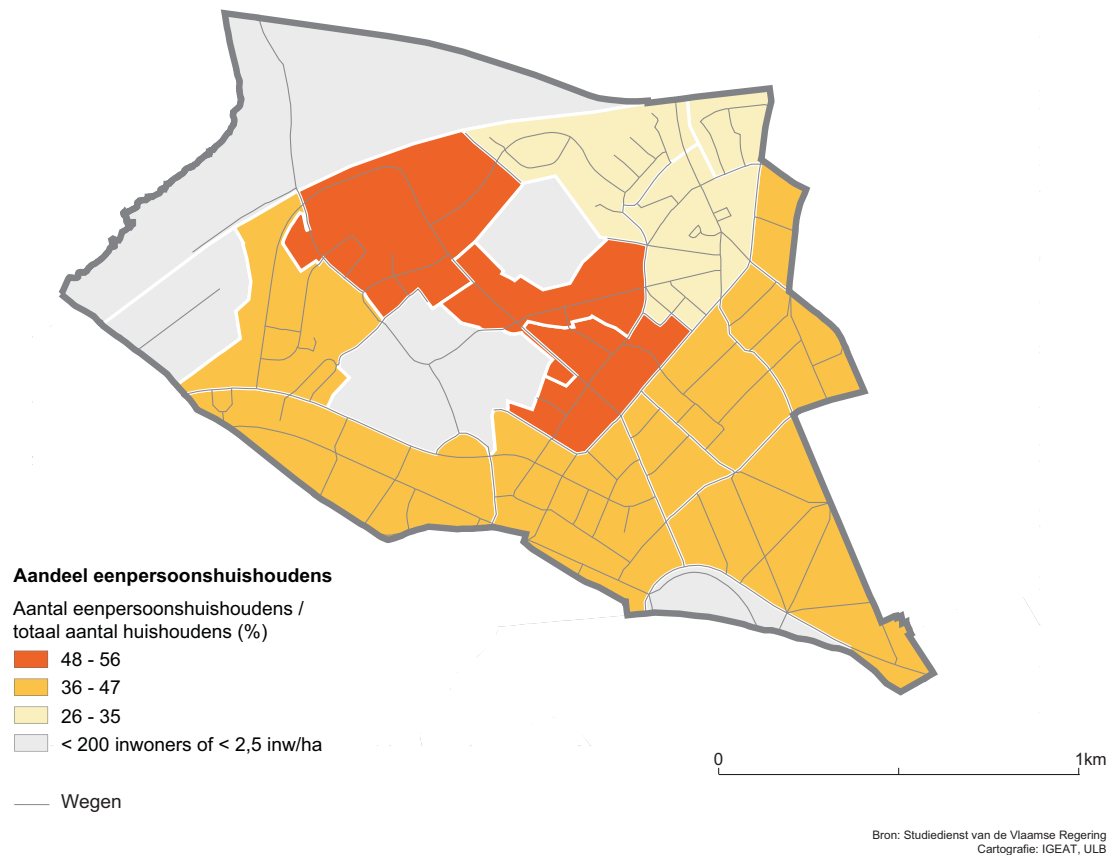
De samenstelling van de huishoudens is verschillend naargelang van de statistische buurt. Onderstaande kaarten geven hierover meer informatie.

(4) In tegenstelling tot de tabellen van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, worden in deze tabellen niet enkel gehuwden als paar beschouwd, maar ook de ongehuwd samenwonenden.

2.3 Huishoudens

2.3.2 EENPERSOONSHUISHOUDENS

Kaart 3: Aandeel eenpersoonshuishoudens per statistische buurt in Ganshoren op 1/1/2007.

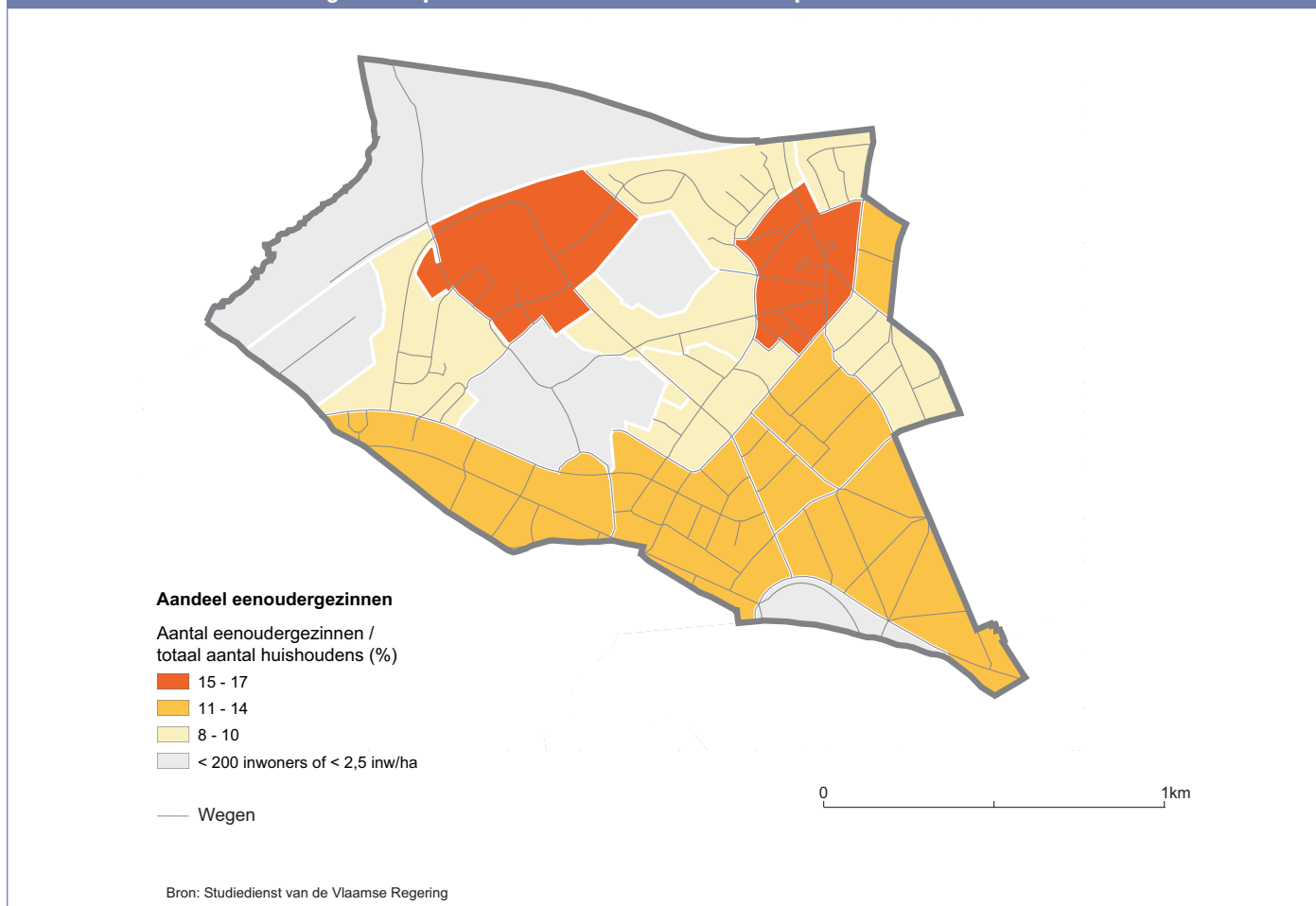

Het aandeel eenpersoonshuishoudens is lager in Ganshoren (45,3 %) dan in het Gewest (49,3 %). Slechts in drie statistische buurten zijn er meer dan 50 % eenpersoonshuishoudens: “A220-Villa’s van Ganshoren” (56,5 %), “A00-Centrum” (55,6 %) en “A240-Hervorming” (52,7 %). In de twee noordelijke buurten van de gemeente bedraagt het aandeel eenpersoonshuishoudens minder dan een derde van de huishoudens.

2.3 Huishoudens

2.3.3 EENOUDERGEZINEN

Kaart 4: Aandeel eenoudergezinnen per statistische buurt in Ganshoren op 1/1/2007.

Het aandeel eenoudergezinnen is hoger in Ganshoren (11,8 %) dan in het Gewest (10,9 %). Het bedraagt 37,1 % van alle gezinnen met kinderen, wat het grootste aandeel is bij de gemeenten in het Gewest. Het aandeel eenoudergezinnen is het grootst in de buurt “A30-Le Home” (16,8 %) en in de buurt

“A220-Villa’s van Ganshoren” (15,2 %), twee buurten met sociale woningen (een van de toegangscriteria). Het laagste aandeel wordt vastgesteld in de buurt “A00-Centrum” (8,3 %).

2.4 Multiculturaliteit

Tabel 3: Voornaamste nationaliteiten in Ganshoren en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Ganshoren			Brussels Gewest		
Nationaliteit	Aantal	%	Nationaliteit	Aantal	%
Totaal (+ vluchtelingen)	21 743	100,0	Totaal (+ vluchtelingen)	1 048 491	100,0
België	18 622	85,6	België	753 448	71,9
Frankrijk	430	2,0	Frankrijk	46 006	4,4
Marokko	392	1,8	Marokko	39 095	3,7
Italië	358	1,6	Italië	26 695	2,5
Spanje	280	1,3	Spanje	19 210	1,8
Polen	257	1,2	Portugal	16 127	1,5
Portugal	138	0,6	Polen	15 645	1,5
Congo	138	0,6	Turkije	10 516	1,0
Roemenië	121	0,6	Duitsland	8 886	0,8
Nederland	85	0,4	Roemenië	8 718	0,8

Bron: FOD Economie – ADSEI, Rijksregister, 2008.

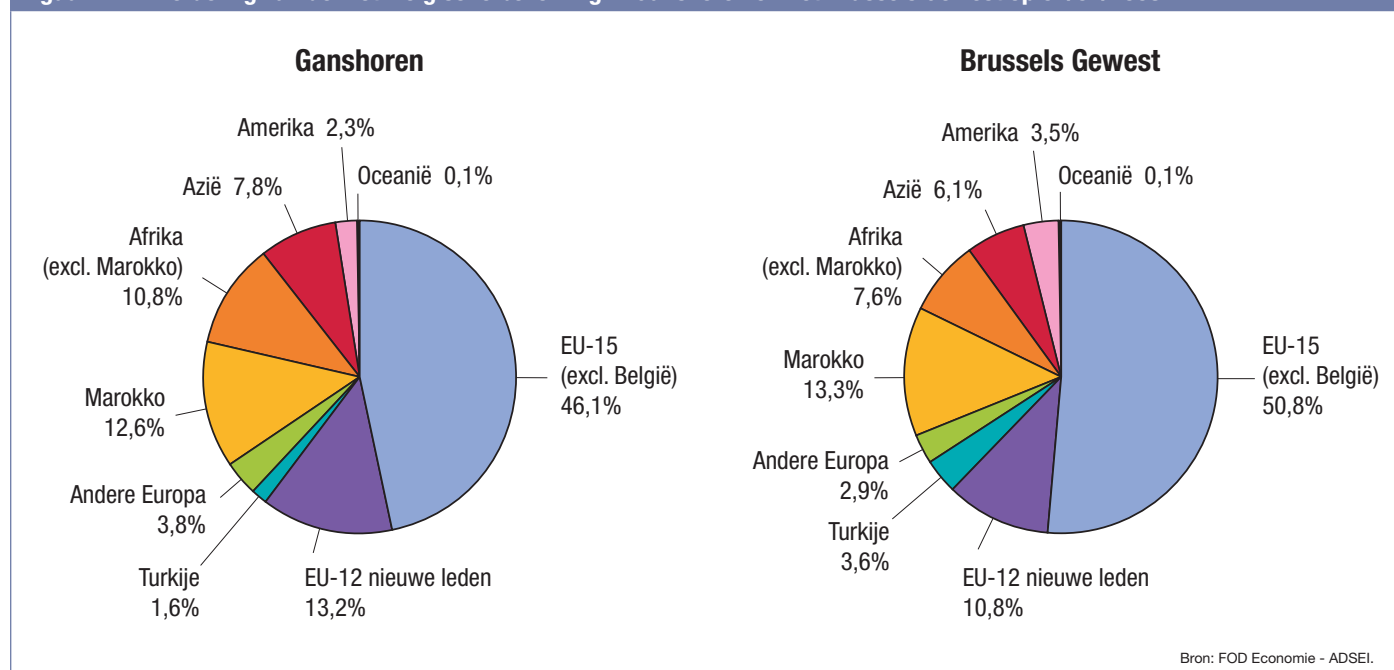
In 2008 had 14,4 % van de bevolking van de gemeente Ganshoren niet de Belgische nationaliteit⁽⁵⁾. Dit is minder dan het gemiddelde van het Brussels Gewest (28,1 %).

(5) Het betreft wel degelijk de nationaliteit en niet de origine. Een groot deel van de allochtone gemeenschap is door naturalisatie Belg geworden. De statistieken per nationaliteit geven niettemin een duidelijk beeld van de recentste migraties.

2.4 Multiculturaliteit

Figuur 4: Verdeling van de niet-Belgische bevolking in Ganshoren en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Zowel in Ganshoren (46,1 %) als in het Gewest (50,8 %) is de meerderheid van de niet-Belgische bevolking afkomstig uit de 15 landen van de EU (lidstaten vóór 2004⁽⁶⁾). Van de niet-Belgen vormen de Fransen de grootste gemeenschap (13,8 % van de niet-Belgen, 2,0 % van de totale bevolking), gevolgd door de Marokkanen (12,6 % van de niet-Belgen), de Italianen (11,5 % van de niet-Belgen), de Spanjaarden (9,0 % van de niet-Belgen) en de Polen (8,2 % van de niet-Belgen).

(6) EU-15: Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Denemarken, Verenigd Koninkrijk, Ierland, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Finland, Zweden.

EU-12 nieuwe leden: Cyprus, Hongarije, Malta, Polen, Letland, Estland, Litouwen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Roemenië, Bulgarije

3. SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN

Van een aantal sociaaleconomische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen: "Inschakeling op de arbeidsmarkt" en "Inkomens" onder het thema "Economie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.1 ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCH STATUUT

Tabel 4: Algemeen sociaal-economisch statuut van de bevolking van Ganshoren op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

Mannen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	4 055	1,1	39,1	73,7	56,0	7,5	2,5
	Werkzoekend	710	0,0	6,1	11,0	15,6	-	-
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	1 754	-	-	-	14,3	89,1	97,1
	Andere niet-actieven	3 476	98,9	54,5	15,0	14,1	3,4	0,5
Totale bevolking KBSZ		9 995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vrouwen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	3 789	0,8	32,8	64,3	45,0	2,3	0,5
	Werkzoekend	923	0,0	8,4	13,9	14,8	-	-
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	2 970	-	-	-	17,9	85,8	93,7
	Andere niet-actieven	4 218	99,1	58,9	21,4	22,4	11,8	5,9
Totale bevolking KBSZ		11 900	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Totaal (mannen en vrouwen)		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	7 844	1,0	35,8	68,9	49,9	4,4	1,1
	Werkzoekend	1 633	0,0	7,3	12,5	15,2	-	-
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	4 724	-	-	-	16,3	87,1	94,7
	Andere niet-actieven	7 694	99,0	56,8	18,3	18,7	8,5	4,3
Totale bevolking KBSZ		21 895	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

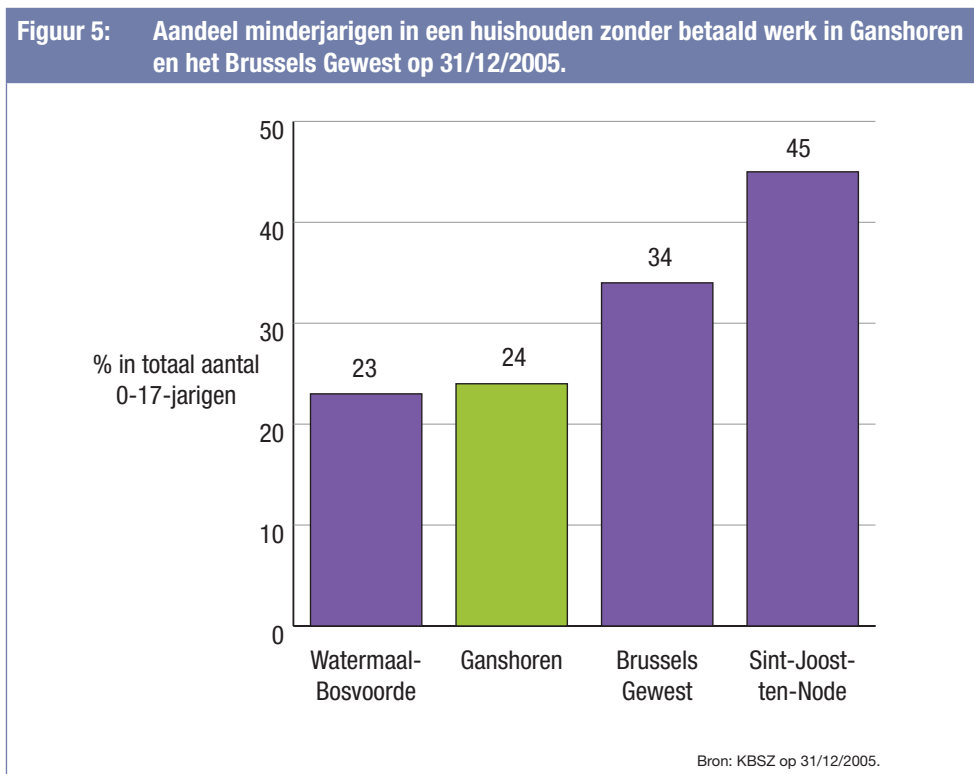
Bron: KBSZ⁽⁷⁾, gegevens op 31/12/2007.

In Ganshoren heeft 68,9 % van de 25-49-jarigen werk (werknemer of zelfstandige), wat veel meer is dan het gewestelijke gemiddelde (57,0 %). In de groep 18- tot 24-jarigen (35,8 % tegenover 27,3 %), 50- tot 64-jarigen (49,9 % tegenover 44,6 %) en in mindere mate in de groep van jongeren onder de 18 jaar (1,0 % tegenover 0,4 %) liggen de aantallen eveneens hoger.

(7) Meer informatie over de gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KBSZ) en de categorie "andere" vindt u op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn onder de rubriek Armoede/gegevensbronnen. Deze categorie bevat onder anderen studenten, huisvrouwen en- mannen, ...

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.2 MINDERJARIGEN IN EEN HUISHOUDEN ZONDER BETAALD WERK

26 % van de jongeren onder de 18 jaar leeft in een huishouden zonder inkomen. Dit is een gemiddeld percentage voor het Gewest. Dit cijfer verdoezelt echter de grote verschillen op het gemeentelijk grondgebied⁽⁸⁾.

(8) Voor meer informatie zie pagina 80 van de "Welzijns- en Gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad" van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.1 ACTIEVE BEVOLKING

Tabel 5: Activiteitsgraad⁽⁹⁾ van de bevolking van Ganshoren en het Brussels Gewest op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

	Ganshoren			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Activiteitsgraad	72,4	65,0	68,5	64,4	53,6	59,0
Activiteitsgraad van 15-24-jarigen	33,5	31,0	32,2	28,3	25,2	26,7
Activiteitsgraad van 25-49-jarigen	84,7	78,2	81,4	74,1	63,5	68,9
Activiteitsgraad van 50-64-jarigen	71,6	59,8	65,1	67,4	51,9	59,3
Activiteitsgraad 65-plussers	6,1	1,6	3,3	7,2	2,1	4,1

Bron: KBSZ (gegevens op 31/12/07).

De activiteitsgraad in Ganshoren (68,5 %) ligt veel hoger dan die van het Brussels Gewest (59,0 %), vooral bij vrouwen (65,0 % tegenover 53,6 %). Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 65-plussers. Een hoge activiteitsgraad bij de groep 15- tot 24- jarigen kan erop wijzen dat ze minder geneigd zijn om hoger onderwijs te volgen. De activiteitsgraad bedraagt 32,2 % in de gemeente en 26,7 % voor het Gewest.

(9) De activiteitsgraad is het aandeel van de bevolking tussen 15 en 64 jaar dat actief is op de arbeidsmarkt (werkend en werkzoekend) ten opzichte van de totale bevolking tussen 15 en 64 jaar.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.2 WERKZOEKENDEN

Tabel 6: Werkloosheidsgraad en kenmerken van werkzoekenden in Ganshoren en het Brussels Gewest op 01/01/2008, naar geslacht.

	Ganshoren			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Werkloosheidsgraad	13,7	17,1	15,4	17,8	20,5	19,0
Werkloosheidsgraad van min 25-jarigen	24,7	28,4	26,5	29,8	33,7	31,7
Werkloosheidsduur						
< 1 jaar	40,7	36,4	38,3	38,1	36,6	37,4
1 tot 2 jaar	19,0	14,4	16,5	16,4	15,9	16,2
2 tot 5 jaar	25,0	29,6	27,5	26,2	26,3	26,3
5 jaar en +	15,4	19,7	17,7	19,2	21,2	20,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werkzoekenden naar leeftijd						
< 25 jaar	15,6	15,1	15,3	14,8	16,5	15,6
25-49 jaar	64,5	68,6	66,7	69,0	68,7	68,8
50 jaar en +	20,0	16,4	18,0	16,2	14,9	15,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werklozen naar nationaliteit						
Belgen	76,0	78,0	77,1	67,3	72,6	69,9
EU (excl. Belgen)	8,6	9,7	9,2	10,5	11,5	11,0
Niet EU	15,4	12,3	13,7	22,2	16,0	19,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NBB, FOD Economie – ADSEI, ACTIRIS, Steunpunt-WSE, Berekeningen Observatorium voor de Werkgelegenheid, Actiris.

De werkloosheidsgraad in Ganshoren (15,4 %) ligt lager dan in het Gewest (19,0 %), ook bij de -25-jarigen (26,5 % tegenover 31,7 %). Werklozen blijven er minder lang werkloos dan in het Gewest. Op 1 januari 2008 was 38,3 % van de werklozen minder dan één jaar werkloos (tegenover 37,4 % voor het Gewest) en was 17,7 % al meer dan 5 jaar werkloos (tegenover 20,2 %). Werklozen in Ganshoren, vooral de mannen, zijn ouder dan in het Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.1 GEMIDDELD EN MEDIAAN INKOMEN

Tabel 7: Gemiddeld en mediaan inkomen in euro per jaar, per inwoner en per aangifte, Ganshoren, Brussels Gewest en België, inkomens 2006.

	Gemiddeld inkomen per inwoner (2006)	Gemiddeld inkomen per aangifte (2006)	Mediaan inkomen per aangifte (2005)
Ganshoren	€ 14 123	€ 22 834	€ 17 085
Brussels Gewest	€ 11 919	€ 22 523	€ 16 035
België	€ 14 080	€ 24 873	€ 18 417

Bron: gemiddeld inkomen: FOD Economie-ADSEI, Fiscale statistieken 2007 (inkomens 2006).
mediaan inkomen: FOD Economie-ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Het gemiddelde inkomen per inwoner is het totale inkomen gedeeld door de totale bevolking. Het gemiddelde inkomen per aangifte is het totale inkomen gedeeld door het aantal fiscale aangiften. Het mediane inkomen is het inkomen dat de bevolking precies in twee verdeelt: de helft van de bevolking heeft een inkomen hoger dan het mediane inkomen, de andere helft een lager.

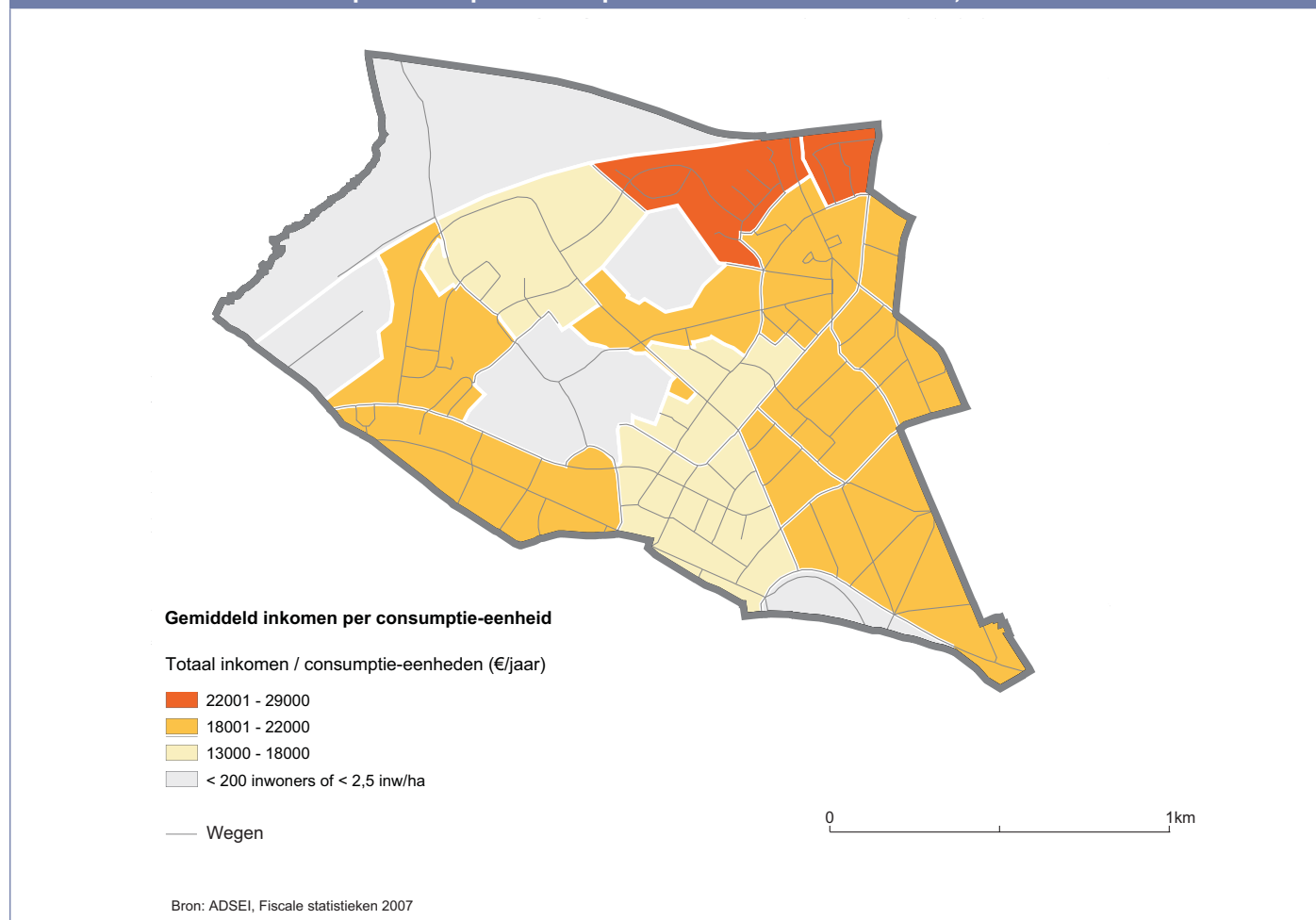
Het gemiddelde en mediane inkomen in Ganshoren zijn hoger dan die van het Brussels Gewest⁽¹⁰⁾, maar lager dan die van het land.

(10) Voor meer informatie zie de Welzijnsbarometer van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Kaart 5: Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid per statistische buurt in Ganshoren, inkomens 2006.

Het gemiddelde inkomen per consumptie-eenheid werd berekend door het aangegeven totaal inkomen te vergelijken met het aantal consumptie-eenheden in de wijk. De consumptie-eenheden herevalueren de bevolking rekening houdend met de huishoudensstructuur, aangezien deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. De consumptie-eenheden worden als volgt gedefinieerd: de eerste volwassene van een huishouden

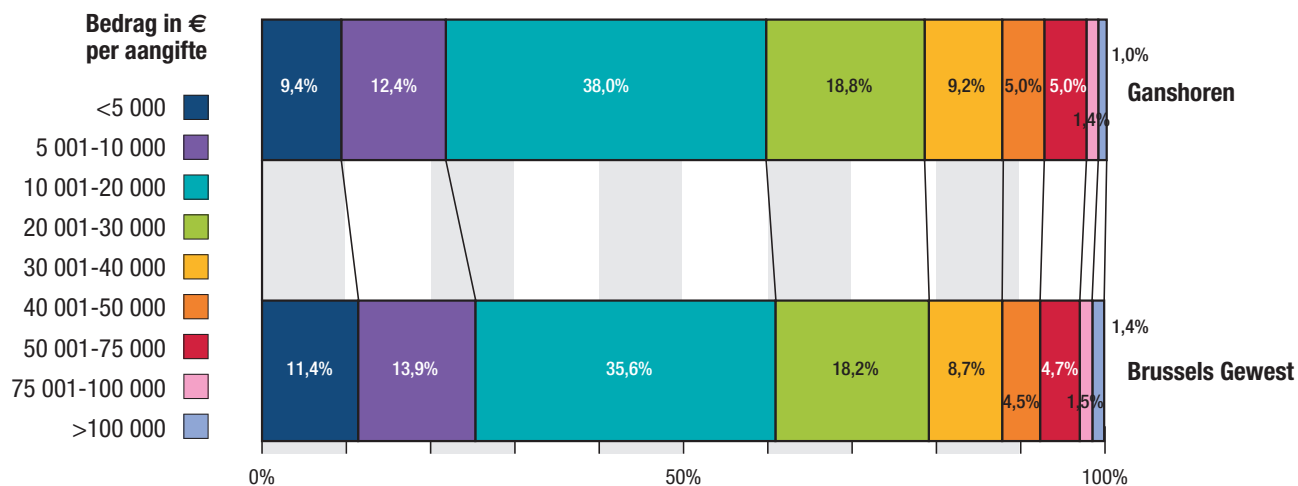
geldt als 1 consumptie-eenheid, de andere volwassenen als 0,5 en de kinderen jonger dan 13 jaar als 0,3.

In Ganshoren is de maximumwaarde € 28 581/jaar, meer bepaald in de buurt "A34-Albertpark". Het minimum is € 13 109/jaar in de buurt "A00-Centrum".

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.2 INKOMENSKLASSEN

Figuur 6: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen naar inkomensklasse, per aangifte, Ganshoren en het Brussels Gewest, 2005.

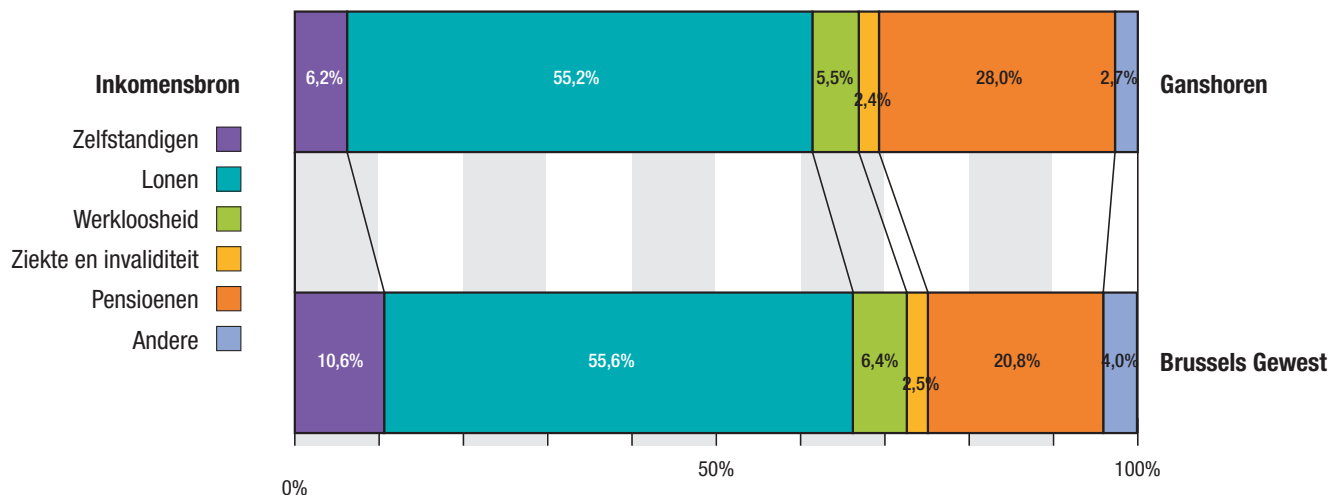
Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Ganshoren is een middenklassegemeente. Het aandeel lage inkomens (< € 10 000 per aangifte) en het aandeel hoge inkomens (> € 75 000 per aangifte) zijn er kleiner dan in het Brussels Gewest (respectievelijk 21,8 % en 2,4 % tegenover 25,3 % en 2,9 %). Bijgevolg is het aandeel van de intermediaire inkomens (van € 10 000 tot € 75 000) er groter.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.3 INKOMENSBRON

Figuur 7: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen, Ganshoren en het Brussels Gewest, 2005.

Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Ganshoren is in het Brussels Gewest de gemeente met de oudste bevolking. Het aandeel van de pensioenen is er groter dan in het Gewest (20,8 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.4 PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Tabel 8: Aantal en aandeel personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen in 2008 in Ganshoren en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Ganshoren		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Jongeren (18-25 jaar)	1 617	100,0	93 462	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	36	2,2	7 177	7,7
Werkloosheidsuitkering	123	7,6	8 264	8,8
Uitkering voor mensen met een handicap	4	0,2	516	0,6
Totaal aantal jongeren met een uitkering	163	10,1	15 957	17,1
Actieve bevolking (18-64 jaar)	12 792	100,0	667 026	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	135	1,1	20 385	3,1
Werkloosheidsuitkering	1 837	14,4	91 409	13,7
Uitkering voor mensen met een handicap	268	2,1	11 198	1,7
Totaal aantal mensen op actieve leeftijd met een uitkering	2 240	17,5	122 992	18,4
Ouderen (≥ 65 jaar)	4 552	100,0	152 045	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	8	0,2	1 349	0,9
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	284	6,2	17 256	11,3
Uitkering voor mensen met een handicap	262	5,8	8 155	5,4
Totaal aantal ouderen met een uitkering	554	12,2	26 760	17,6

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – januari 2008, RVA, FOD Sociale Zekerheid, Rijksdienst voor pensioenen 2008.

17,5 % van de actieve bevolking en een op de 10 jongeren in Ganshoren leven van een vervangingsinkomen. Het aandeel van de bevolking dat leeft van een OCMW-uitkering (leefloon of equivalent leefloon) of van een IGO-uitkering is kleiner in Ganshoren dan in het Gewest. 12,2 % van de ouderen geniet een inkomensgarantie, een invaliditeitsuitkering, een leefloon of een equivalent leefloon.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.5 GERECHTIGDEN OP EEN INKOMEN VAN HET OCMW

Tabel 9: Aantal gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Ganshoren en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

Leeftijd	Ganshoren				Brussels Gewest			
	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	1	0	1	4 399	42	31	73	229 420
18-24	26	7	33	1 617	5 791	1 355	7 146	93 462
25-49	44	16	60	7 448	11 211	3 908	15 119	411 019
50-64	25	4	29	3 727	4 553	666	5 219	162 545
≥65	6	1	7	4 552	1 103	232	1 335	152 045
Totaal	102	28	130	21 743	22 700	6 192	28 892	1 048 491

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Tabel 10: Aandeel gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Ganshoren en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

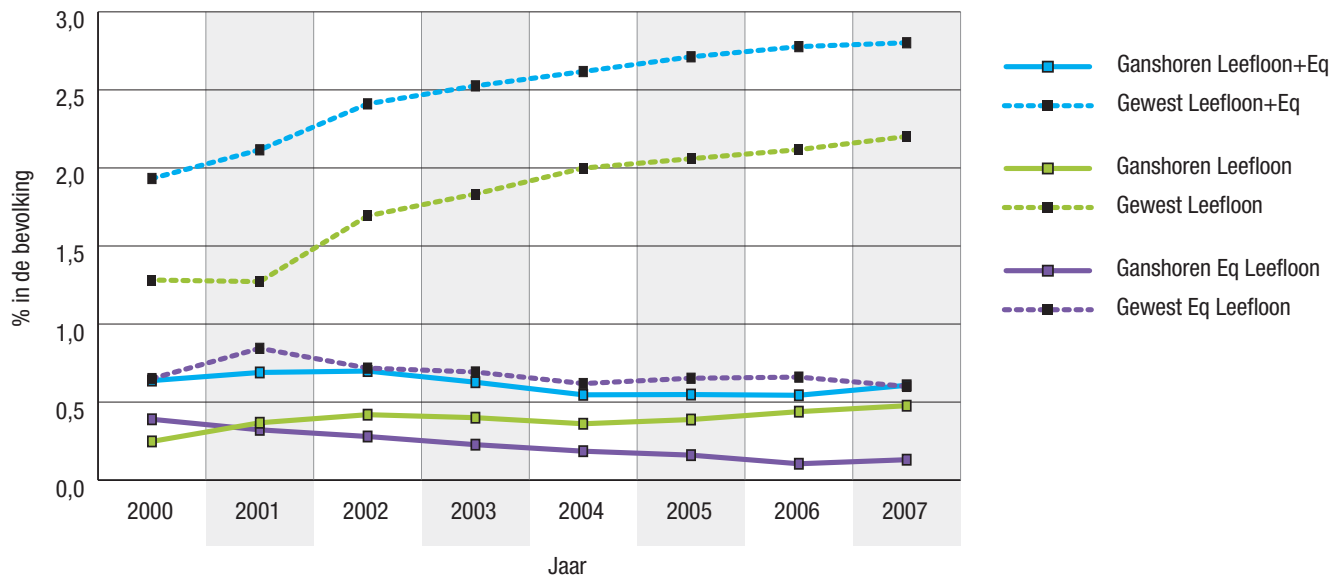
Leeftijd	Ganshoren				Brussels Gewest			
	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	0,0	0,0	0,0	100 %	0,0	0,0	0,0	100 %
18-24	1,6	0,4	2,0	100 %	6,2	1,4	7,6	100 %
25-49	0,6	0,2	0,8	100 %	2,7	1,0	3,7	100 %
50-64	0,7	0,1	0,8	100 %	2,8	0,4	3,2	100 %
>65	0,1	0,0	0,2	100 %	0,7	0,2	0,9	100 %
Totaal	0,5	0,1	0,6	100 %	2,2	0,6	2,8	100 %

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Eind 2007 had slechts 0,6 % van de bevolking van Ganshoren een vervangingsinkomen, wat veel minder is dan in het Brussels Gewest (2,8 %). De leeftijdscategorie van 18 tot 24 jaar is hier het meest vertegenwoordigd, zowel in Ganshoren als in het Brussels Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Figuur 8: Evolutie van het aandeel gerechtigden op het leefloon of equivalent leefloon in Ganshoren en het Brussels Gewest tussen 2000 en 2007.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, gegevens op 31/12/2007, FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

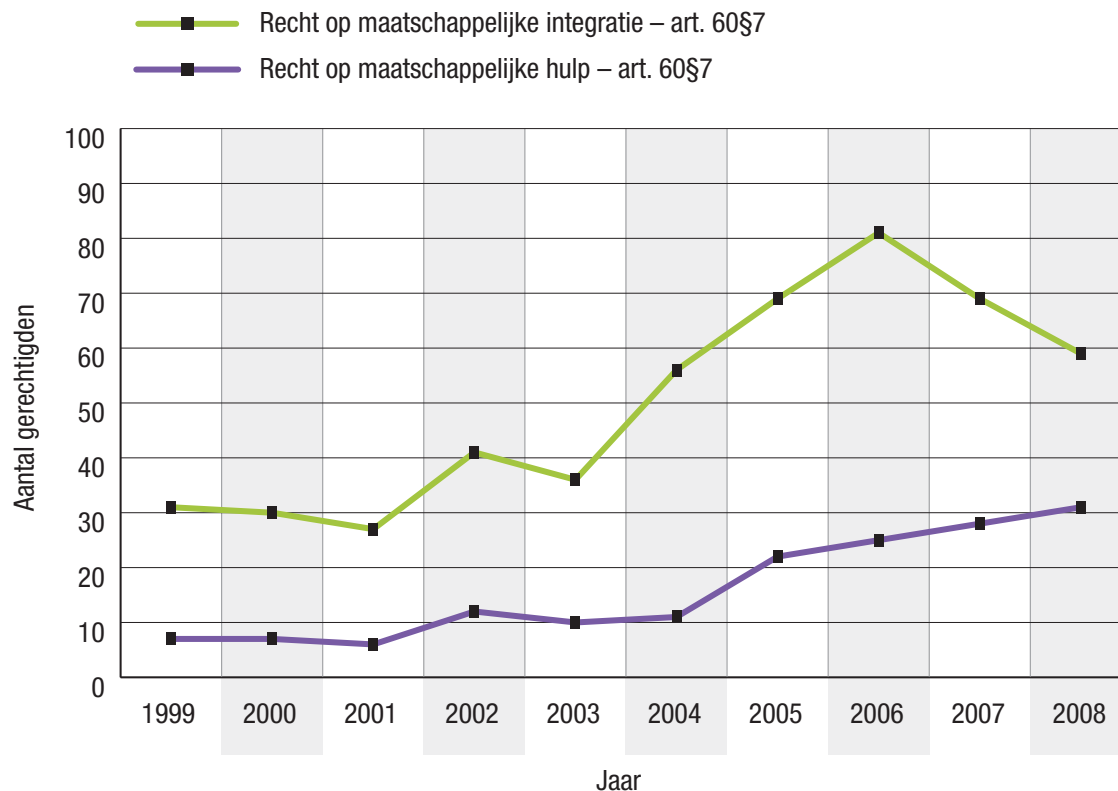
Tussen 2000 en 2007 leek het aandeel personen in Ganshoren dat recht heeft op een leefloon of een equivalent leefloon zich te stabiliseren, in tegenstelling tot het Brussels Gewest, waar het aandeel stijgt.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.6 TEWERKSTELLINGSMATREGELEN

Figuur 9: Aantal mensen tewerkgesteld overeenkomstig artikel 60§7 in het OCMW van Ganshoren tussen 1999 en 2008.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie.

Het aantal via artikel 60§7 tewerkgestelde personen is in Ganshoren gestegen tussen 1999 en 2006. Sindsdien lijkt het eerder te dalen, terwijl in het Brussels Gewest een continue stijging wordt vastgesteld. Zowel rechthebbenden op maatschappelijke integratie als rechthebbenden op maatschappelijke dienstverlening kunnen door het OCMW worden tewerkgesteld in het kader van artikel 60.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.7 MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN (RVV EN OMNIO)

Tabel 11: Aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Ganshoren, naar leeftijdscategorie.

Ganshoren	Aantal gerechtigden				Aantal personen ten laste			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	8	302	634	944	117	77	60	254
OCMW	2	116	6	124	95	39	1	135
IGO	0	4	210	214	10	9	20	39
Mensen met een handicap	0	260	223	483	58	56	23	137
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	20	0		20	0	0		0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		232	5	237	75	65	3	143
OMNIO	180	164	1	345				
Totaal aantal gerechtigden	210	1 078	1 079	2 367	355	246	107	708
Totale bevolking KBSZ	4 869	12 471	4 555	21 895	4 869	12 471	4 555	21 895

Bron: KBSZ 2008.

Tabel 12: Aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Ganshoren, naar leeftijdscategorie.

Ganshoren	% gerechtigden in de bevolking				% personen ten laste in de bevolking			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	0,2	2,4	13,9	4,3	2,4	0,6	1,3	1,2
OCMW	0,0	0,9	0,1	0,6	2,0	0,3	0,0	0,6
IGO	0,0	0,0	4,6	1,0	0,2	0,1	0,4	0,2
Mensen met een handicap	0,0	2,1	4,9	2,2	1,2	0,4	0,5	0,6
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	0,4	0,0		0,1	0,0	0,0		0,0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		1,9	0,1	1,1	1,5	0,5	0,1	0,7
OMNIO	3,7	1,3	0,0	1,6				
Totaal aantal gerechtigden	4,3	8,6	23,7	10,8	7,3	2,0	2,3	3,2
Totale bevolking KBSZ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Bron: KBSZ 2008.

Het aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging en hun personen ten laste is een indicator van het aantal personen dat in gezinnen met een laag inkomen leeft.

14,0 % van de bevolking van Ganshoren heeft (rechtstreeks of onrechtstreeks) als gezinshoofd of als persoon ten laste recht op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging. Dit is minder dan in het Brussels Gewest⁽¹¹⁾ (17,2 %).

Ganshoren telt meer personen die recht hebben op een WIGW-uitkering (5,5 %), IGO-uitkering (1,2 %) en personen met een handicap (2,8 %) dan het gemiddelde van het Gewest (respectievelijk 5,1 %, 1,0 % en 2,2 % voor het Gewest), maar minder personen die steun genieten van het OCMW (1,2 %) en oudere werklozen (1,7 %, tegenover respectievelijk 4,9 % en 2,0 % voor het Gewest).

(11) Voor het Gewest, zie Tabel 7 van de Welzijnsbarometer 2008, pagina 16.

4. GEZONDHEID

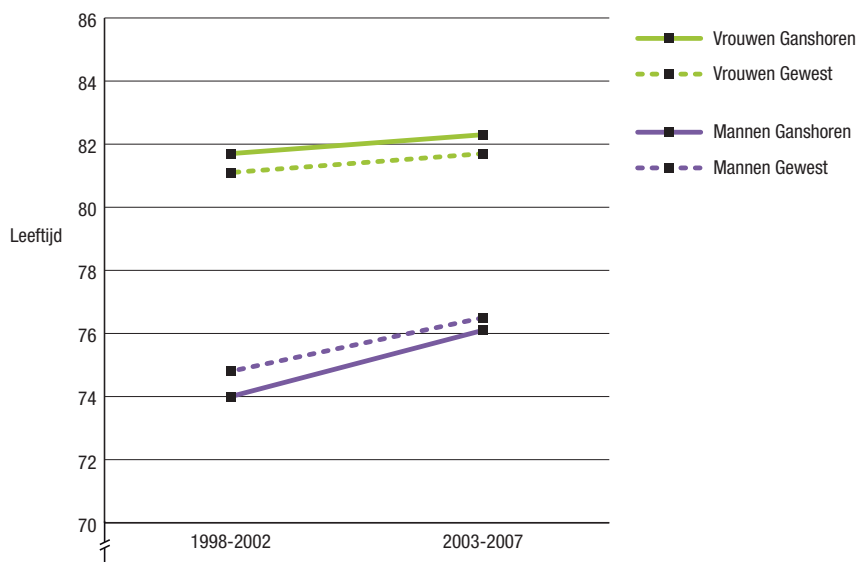
Van een aantal gezondheidsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp "Sterftecijfer" onder het thema "Gezondheid", maar ook "Leeftijdsstructuur" onder het thema "Demografie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.1 LEVENSVERWACHTING

Figuur 10: Evolutie van de levensverwachting in Ganshoren en het Brussels Gewest, naar geslacht.

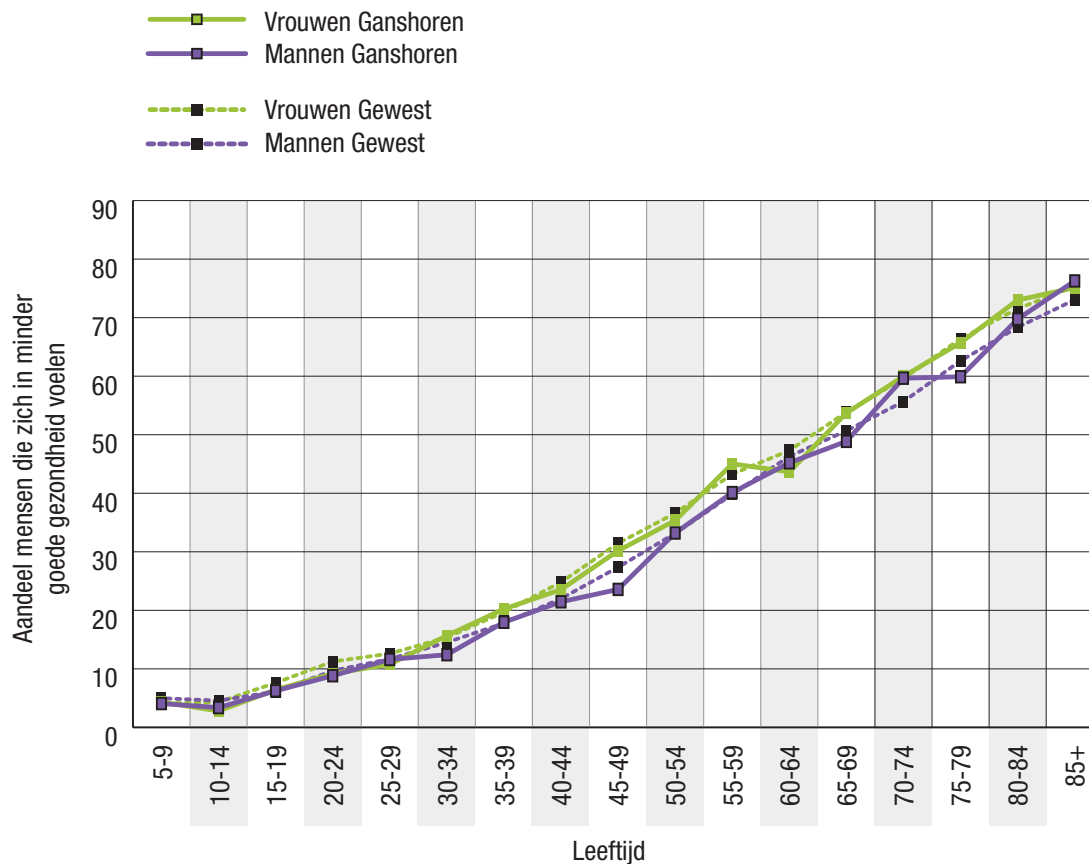
Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De levensverwachting van de vrouwen ligt hoger dan die van de mannen. De levensverwachting van mannen neemt sterker toe dan die van vrouwen, zowel in Ganshoren (respectievelijk +2,1 jaar tegenover +0,6 jaar) als in het Brussels Gewest (respectievelijk +1,8 jaar tegenover +0,6 jaar)

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.2 SUBJECTIEVE GEZONDHEID

Figuur 11: Inschatting van de eigen gezondheid in Ganshoren en het Brussels Gewest, naar leeftijd en geslacht.

Bron: Algemene socio-economische enquête 2001, berekeningen Patrick Deboosere (VUB Interface Demography).

De inwoners van Ganshoren vinden over het algemeen dat hun gezondheid even goed is als die van de bevolking in het Gewest.

De gezondheidsperceptie wordt gebruikt als een indicator van de algehele gezondheid van de bevolking. Dit gegeven lijkt

een goede maatstaf zowel voor verkennende studies als voor beleidsplanning. Daarom werden de gegevens van de algemene socio-economische enquête 2001 over de gezondheidsperceptie in detail geanalyseerd in de "Gezondheids- en welzijnsatlas van Brussel-Hoofdstad" (hoofdstuk 9).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.3 STERFTE

Tabel 13: Belangrijkste doodsoorzaken voor alle leeftijden in Ganshoren, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering ⁽¹²⁾ voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Cardiovasculaire aandoeningen	218	470,1	+20 %	293	516,3	+7 %
Kanker	179	386,0	+12 %	180	317,2	+5 %
Ademhalingsziekten	75	161,7	-4 %	81	142,7	-9 %
Ziekten ademhalingsorganen	41	88,4	+53 %	30	52,9	-16 %
Uitwendige doodsoorzaken	31	66,8	-11 %	35	61,7	-4 %
Ongevallen	-	-	-	26	45,8	+3 %
Totaal	621	1 339,1	+10 %	733	1 291,6	-3 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Het sterftecijfer in Ganshoren bedraagt 1 339 per 100 000 voor mannen en 1 292 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisering voor leeftijd is dit aandeel aanzienlijk hoger voor mannen (+10 % in vergelijking met het Gewest).

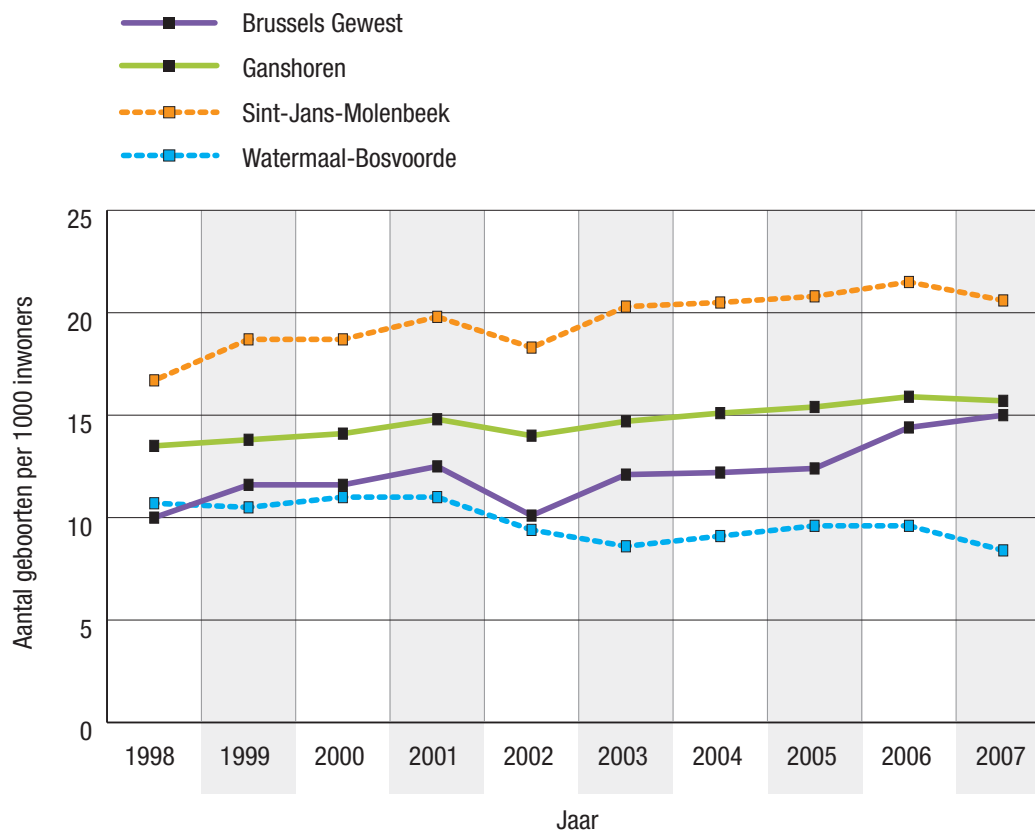
Na standaardisering voor leeftijd zien we een significante oversterfte door cardiovasculaire aandoeningen en spijsverteringsproblemen, en dit uitsluitend bij mannen.

(12) Zie woordenlijst.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.1 GEBOORTEN

Figuur 12: Evolutie van de geboortecijfers in Ganshoren en het Brussels Gewest, 1998-2007.

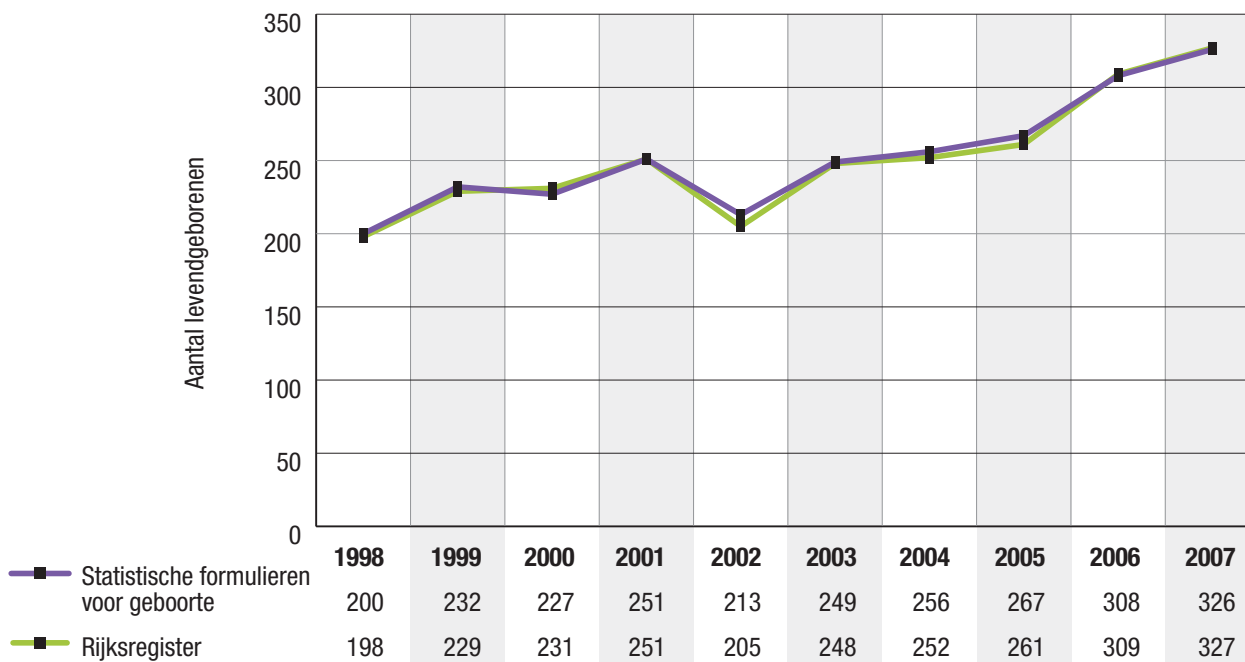

Bron: Statistische formulieren voor geboorten, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Tussen 1998 en 2007 zijn het absolute aantal levendgeborenen en het geboortecijfer in Ganshoren lichtjes gestegen, met uitzondering van een lichte daling in 2002. In het begin van de periode was het geboortecijfer er een van de laagste in het Gewest (in de buurt van dat van Watermaal-Bosvoorde, het laagste van het Gewest voor deze periode), maar lag het in 2007 in de buurt van het gewestelijke gemiddelde.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 13: Evolutie van het absoluut aantal levendgeborenen in Ganshoren, 1998-2007 volgens twee verschillende bronnen.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn en ADSEI: Rijksregister.

Als officieel cijfer voor het aantal geboorten geldt het cijfer van het Rijksregister, dat samengesteld is op basis van het bevolkingsregister van de gemeenten.

Een andere informatiebron zijn de statistische formulieren voor geboorte, die worden ingevuld door de gezondheidswerkers en de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente van geboorte. Deze bron houdt rekening met alle geboorten, ongeacht het verblijfsstatuut van de moeder. In de meeste gemeenten is het aantal via deze bron geregistreerde geboorten hoger dan het aantal geboorten geregistreerd door het Rijksregister. Niet-geregistreerde geboorten vinden we enerzijds bij kinderen van wie de moeder is ingeschreven in het

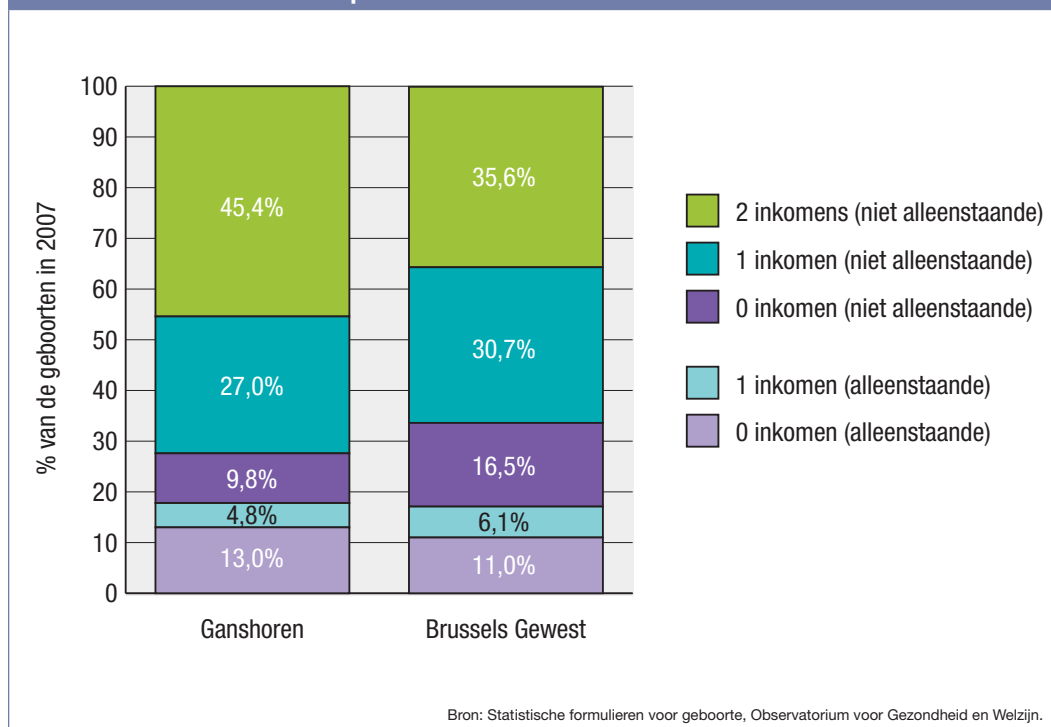
Wachtregister en anderzijds in bijzondere situaties (diplomatiek personeel verbonden aan internationale instellingen, thuislozen, illegalen).

In Ganshoren is het verschil tussen de twee informatiebronnen minimaal en soms zelfs omgekeerd. Dit betekent dat weinig of geen geboorten niet ingeschreven zijn in het Rijksregister.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.2 KENMERKEN VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Figuur 14: Sociale kenmerken van de huishoudens van de pasgeborenen in Ganshoren en het Brussels Gewest op 01/01/2007.

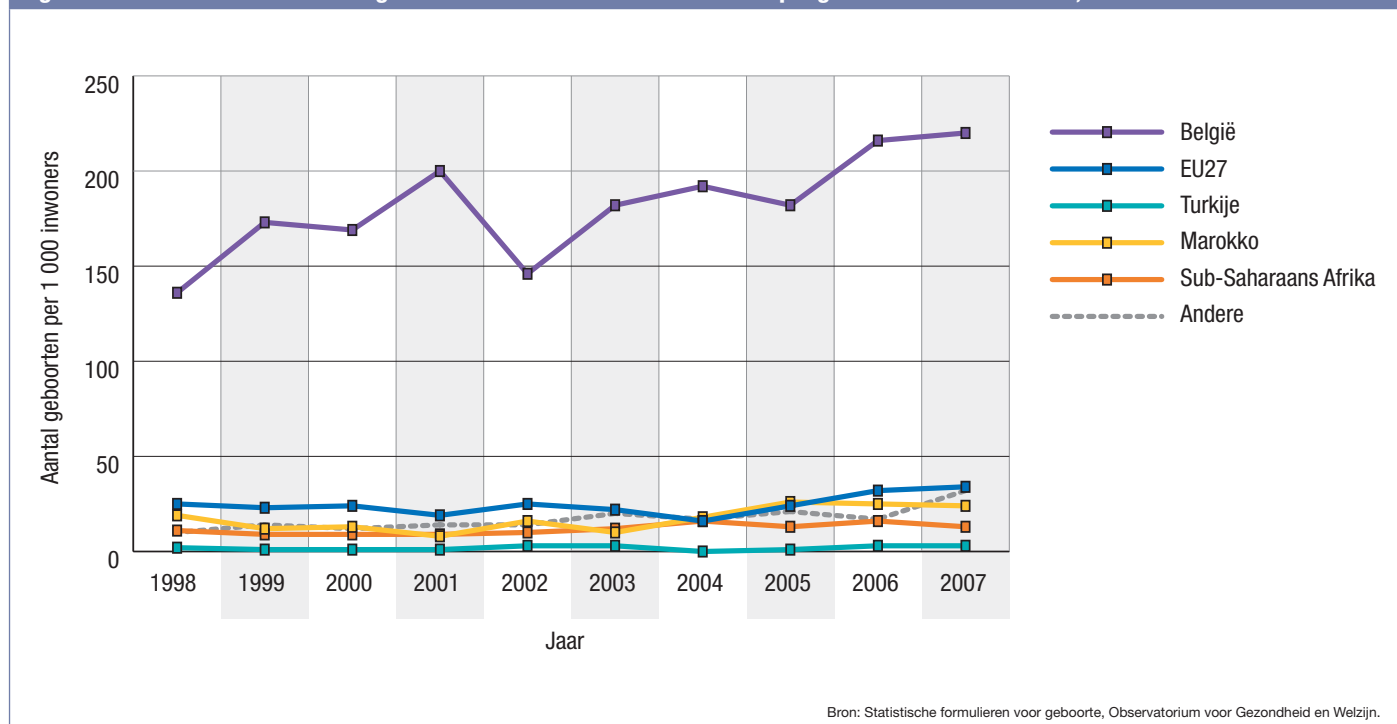
In Ganshoren worden de meeste kinderen (45,4 %) geboren in een huishouden met twee inkomens, wat meer is dan in het Gewest (35,6 %). Toch worden er meer kinderen geboren in een alleenstaand huishouden⁽¹³⁾ en zonder inkomen (13,0 %) dan in het Brussels Gewest (11,0 %).

(13) Een alleenstaand huishouden is een huishouden waar de moeder alleen woont op het moment van de geboorte.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 15: Evolutie van de huidige nationaliteit van de moeder van de pasgeborenen in Ganshoren, 1998-2007.

In 2007 werd in Ganshoren 67 % van de kinderen geboren uit moeders met de Belgische nationaliteit.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.3 GEZONDHEID VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Tabel 14: Evolutie van de kenmerken van de geboorten en de moeders die in Ganshoren en het Brussels Gewest wonen, 2003-2007.

	Aantal Ganshoren	% Ganshoren*	% Gewest*
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Meerlinggeboorten	44	3,1	3,5
Keizersneden	217	15,4	17,4
Ingeleide bevallingen	369	27,0	26,3
Vroeggeboorte (< 37 weken)	108	7,9	6,7
Ernstige vroeggeboorte (< 32 weken)	8	0,6	1,0
Laag geboortegewicht (< 2500g)	89	6,4	6,5
Moeders < 20 jaar	27	1,9	2,8
Moeders ≥ 40 jaar	45	3,2	4,0

* Per 100 levendgeboorten (vroeggeboorte of laag geboortegewicht) of totaal.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn. Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Ganshoren is het aandeel van de geboorten bij jonge moeders (1,9 %) verhoudingsgewijs lager dan in het Brussels Gewest (2,8 %). Voor de andere statistieken inzake de gezondheid van moeder en kind liggen de resultaten zeer dicht bij die van het Brussels Gewest. Er is een statistisch significant verschil wat keizersneden betreft.

4.2.4 FOETO-INFANTIELE STERFTE

Tabel 15: Evolutie van de perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit bij geboorten bij moeders die wonen in Ganshoren en het Brussels Gewest, 2003-2007.

	Aantal Ganshoren	Ganshoren per 1 000 geboorten	Gewest per 1 000 geboorten
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Perinatale mortaliteit (1)	6	4,3	7,2
Infantiele mortaliteit (2)	2	1,4	4,3
Foeto-infantiele mortaliteit (3)	6	4,3	9,2

(1) Overlijden voor de geboorte, vanaf 22 weken zwangerschap of 500g, of tijdens de eerste week na de geboorte (0-6 dagen na de bevalling), per 1 000 geboorten.

(2) Overlijden na de geboorte en voor de eerste verjaardag (tussen 0 en 364 levensdagen), per 1 000 levendgeboorten.

(3) Overlijden vanaf 22 weken zwangerschap tot de geboorte (criterium vanaf 1999, daarvoor 28 weken zwangerschap of 1 000g) of in de loop van het eerste levensjaar, per 1 000 geboorten.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Ganshoren is de foeto-infantiele sterfte duidelijk lager (4,3/1000) dan in het Gewest (9,2/1000).

5. OPLEIDING

Van een aantal onderwijsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Kinderopvang” onder het thema “Sociaal-cultureel”, maar ook “Inschakeling op de arbeidsmarkt” onder het thema “Economie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs

Tabel 16: Aantal leerlingen in het kleuteronderwijs in Ganshoren en het Brussels Gewest, begin 2008.

	Ganshoren	Brussels Gewest
Naar woonplaats	871	46 958
Naar plaats van onderwijs	1 153	51 041

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

Opmerkingen: de statistieken op de verblijfplaats hebben betrekking op de kinderen die in Ganshoren wonen, ongeacht de gemeente waarin ze onderwijs volgen. Zij geven over het algemeen een vrij goed beeld van de realiteit in de gemeente.

De leerlingen die school lopen in scholen die niet door de Vlaamse en Franse Gemeenschap gesubsidieerd worden (meer bepaald de internationale scholen) zijn niet in deze cijfers opgenomen.

5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs

Tabel 17: Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs in Ganshoren en het Brussels Gewest, begin 2008.

		Naar woonplaats		
		Ganshoren		Brussels Gewest
Onderwijsniveau	Onderwijsvorm	Aantal	% in onderwijsniveau	% in onderwijsniveau
Lager onderwijs	Lager onderwijs	1 436	94,6	94,8
	Bijzonder lager onderwijs	82	5,4	5,2
	Totaal lager onderwijs	1 518	100,0	100,0
Secundair onderwijs 1	Secundair onderwijs	493	100,0	100,0
Secundair onderwijs 2	ASO	277	60,3	51,2
	TSO	109	23,7	24,5
	BSO	73	15,9	24,3
	Totaal	459	100,0	100,0
Secundair onderwijs 3	ASO	193	48,6	45,9
	TSO	129	32,5	30,9
	BSO	75	18,9	23,2
	Totaal	397	100,0	100,0
Buitengewoon secundair onderwijs	Buitengewoon secundair onderwijs	34	100,0	100,0
Secundair onderwijs 4	BSO	11	100,0	100,0
Totaal aantal leerlingen		2 912	-	-

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

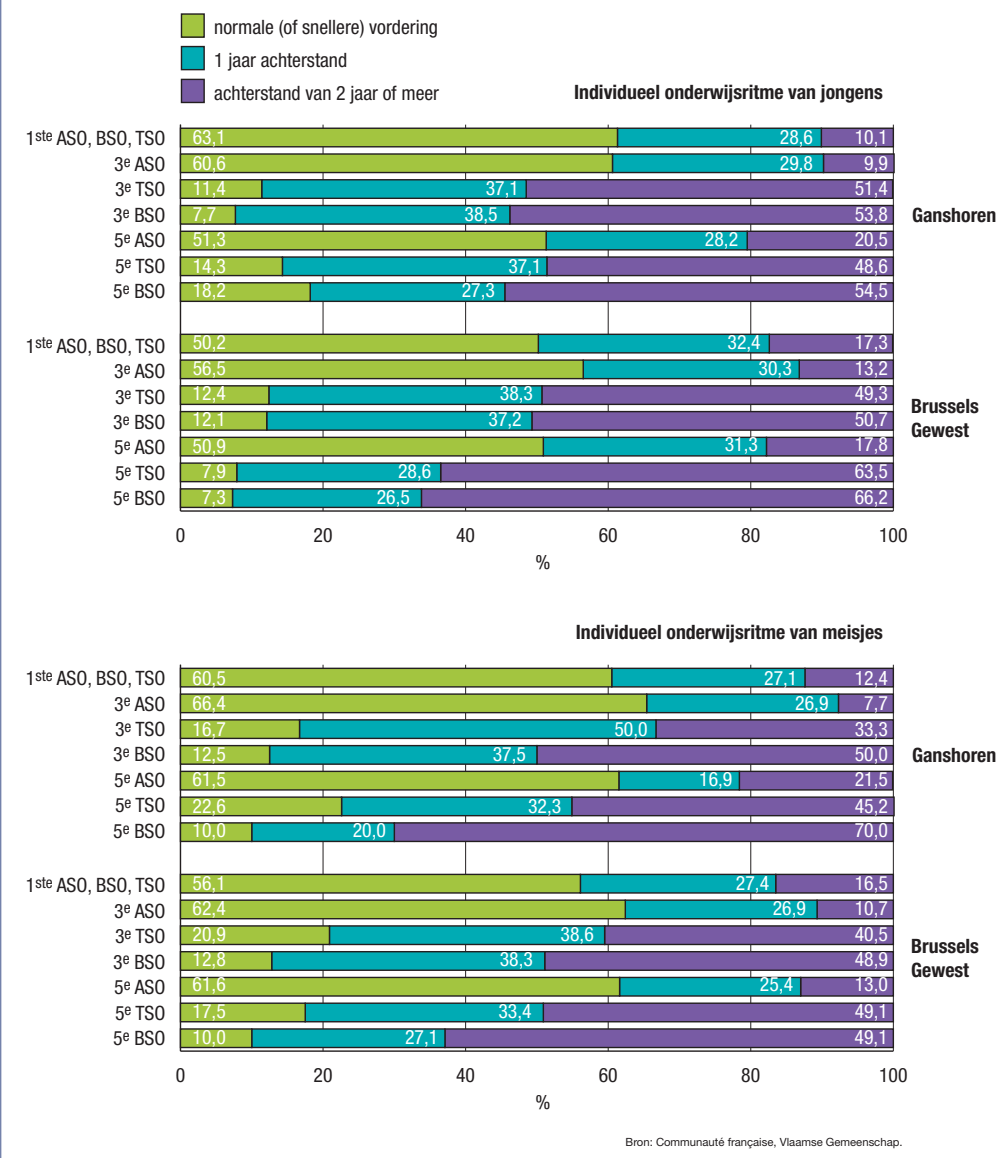
Het secundair niveau 1 omvat de leerlingen in de eerste twee jaar van het secundair onderwijs. Secundair niveau 2 omvat de leerlingen in het derde en vierde jaar. Secundair niveau 3 omvat de leerlingen van het vijfde en zesde jaar. Niveau 4 omvat het zevende jaar van het secundair beroepsonderwijs.

Vergeleken met het gemiddelde van het Gewest kiezen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Ganshoren wonen eerder voor het algemeen onderwijs en minder voor het beroepsonderwijs.

De gemeente telt 2 912 schoolgaande leerlingen, dus leerlingen die in de gemeente wonen en het leerplichtonderwijs volgen. Opgelet, een leerling die in een andere gemeente woont, kan naar school gaan in Ganshoren en omgekeerd.

5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs

Figuur 16: Onderwijsritme van leerlingen van het secundair onderwijs (eerste, derde en vijfde jaar) woonachtig in Ganshoren en het Brussels Gewest, naar geslacht en onderwijsvorm, schooljaar 2007-2008.

“Normale vordering” betekent dat de leerling ofwel op zijn tijd vooruit is, ofwel in het theoretische jaar zit waarin hij op zijn leeftijd geacht wordt te zitten.

In 2007-2008 maakte was meer dan 60 % van de in Ganshoren wonende kinderen normaal gevorderd (meer dan in het Brussels Gewest). Tussen 25 en 30 % had één jaar achterstand (iets minder dan in het Gewest) en nauwelijks meer dan 10 % had twee of meer jaar achterstand (tegenover meer dan 15 % in het Gewest). Over het algemeen maken leerlingen die in Ganshoren wonen vaker een normale vordering dan in het Gewest.

In 2001⁽¹⁴⁾ waren er verhoudingsgewijs minder jongeren die niet voortstudeerden en geen diploma hoger secundair onderwijs hadden (39,6 % van de 18-24-jarigen niet-studierenden) dan in de 19 gemeenten samen (47,7 %).

(14) Socio-economische enquête 2001.

6. HUISVESTING EN LEEFOMGEVING

Van een aantal huisvestingsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Oppervlakte van een woning”, “Type woning”, “Evolutie van het woningbestand”, “Eigendomstructuur” en “Sociale woningbestand” onder het thema “Huisvesting”, maar ook “Ouderdom van de bebouwing” en “Structuur van de bebouwing” onder het thema “Morfologie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

Tabel 18: Kenmerken van de woningen in Ganshoren en het Brussels Gewest.

	Ganshoren	Brussels Gewest
Aandeel huishoudens dat in een appartement woont (%) - 2001	77,0	71,2
Gemiddelde oppervlakte per woning (m ²) - 2001	73,4	74,4
Aantal woonvertrekken per bewoner (n) - 2001	2,0	1,9
Aandeel koopwoningen (%) - 2001	47,4	41,5
Aandeel huurwoningen (%) - 2008	51	58,6
Aandeel sociale woningen (woning/100 huishoudens) - 2007	12,8	7,8
Aandeel woningen met basiscomfort (%) - 2001	93,5	90,8
Aandeel woningen gebouwd voor 1961 (%) - 2001	47,0	63,0
Gemiddelde maandelijkse huur (€) - 2008	579	553
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 1 kamer (€) - 2008	473	471
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 2 kamers (€) - 2008	588	591
Aandeel “niet-natuurlijke zones” (%) - 2006	47,5	46,5

Bron: FOD Economie – ADSEI (Socio-economische enquête 2001); Observatorium van de huurprijzen 2008; IGEAT 2006

In Ganshoren is het aandeel huishoudens dat in een appartement woont hoger dan het gewestelijke gemiddelde (77,0 % tegenover 71,2 %).

Hetzelfde geldt voor het aandeel van de sociale woningen (12,8 % tegenover 7,8 %). Alle woningen samen beschouwd bedraagt de gemiddelde huurprijs van een huurwoning er € 579. De meeste woningen zijn comfortabel (93 % heeft

basisvoorzieningen: een badkamer, stromend water en een toilet in huis) en de omgeving is vrij groen (slechts 47,5 % van het gemeentelijk grondgebied is niet natuurlijk, de rest wordt ingenomen door groene ruimten, tuinen of doordringbare⁽¹⁵⁾ oppervlakken).

(15) Zie referentiekaart.

7. WOORDENLIJST

‰ = per 1 000

19de eeuwse gordel: de verstedelijkte gordel uit de 19de eeuw omvat de wijken van de eerste kroon, waar de verstedelijking vooral in de tweede helft van de 19de eeuw plaatsvond. Tot deze gordel behoren ook de oudste wijken van de tweede kroon: de uitbreidingen van de vroegere voorsteden en de tussenruimten die het dichtst bij de Vijfhoek gelegen zijn. In tegenstelling tot de eerste kroon reikt de 19de-eeuwse gordel niet tot aan de militaire lanen (in het oosten) of het ringspoor (in het westen).

Activiteitsgraad: het aandeel van de bevolking op beroepsleeftijd (tussen 18 en 64 jaar) die werkt of op zoek is naar werk. De activiteitsgraad wordt dus gedefinieerd door de verhouding (werknemers + werklozen)/(bevolking 18-64 jaar).

Afhankelijkheidsindex: verhouding tussen de bevolking die zich in de meest afhankelijke leeftijdscategorieën (0-19 jaar en 65 jaar en ouder) bevindt en de bevolking die het meest waarschijnlijk een beroepsactiviteit uitoefent (20 tot 64 jaar), uitgedrukt in percentage.

Arme sikkel: zone waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont, bestaande uit de wijken in het noorden en het westen van de eerste kroon, die behoren tot de armste wijken van het Brussels Gewest en die een sikkel vormen rond het stadscentrum. De wijken van deze zone zijn:

- binnen de Vijfhoek, het westen van de Noord-Zuidverbinding en de Marollen;
- het oosten van Anderlecht (Kuregem) en Laag-Molenbeek (tussen de spoorlijn en het kanaal);
- in het noorden de gemeente Sint-Joost, het westen van Schaarbeek, Laken en de industriële zones langs het kanaal;
- in het zuiden, de lage gedeelten van Sint-Gillis en Vorst.

Voor meer details, zie “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Bel-etagewoning: aanpalende woning, typisch voor de periode na de Tweede Wereldoorlog, waarvan de garage en de inkomhal beneden, de living en de keuken op de eerste verdieping (= bel-etage) en de slaapkamers en de badkamer op de tweede verdieping zijn gelegen.

Buitenlandse origine (bevolking van): verwijst naar de bevolking die met een andere dan de Belgische nationaliteit is geboren of waarvan de ouders afkomstig zijn uit de immigratie.

Diploma hoger onderwijs: verwijst naar een universitair diploma (korte en lange type) of een diploma van het niet-universitair hoger onderwijs (korte en lange type).

Emigratie: verwijst naar het verlaten van een gebied door mensen uit dat gebied en hun verplaatsing naar een ander gebied om er te wonen en te werken.

Gemiddeld inkomen: som van de inkomens van alle huishoudens van een gebied gedeeld door het aantal huishoudens van datzelfde gebied.

Gentrificatie: proces dat verwijst naar de vervanging van de bevolking in vervallen historische wijken met een kansarme bevolking door een meer welgestelde bevolking, vaak jongvolwassenen zonder kinderen en met een hogere culturele en/of economische status (bijvoorbeeld: de Docks in Londen, de Antoine Dansaertstraat in Brussel).

Index van intensiteit van de veroudering: het aandeel 80-plussers bij de 65-plussers. Hoe hoger dit aandeel, hoe intenser de veroudering.

Indicator: evaluatie-instrument, vaak statistisch, waarmee een situatie of een trend op redelijk objectieve manier in tijd en ruimte kan worden gemeten. Een indicator meet maar zelden rechtstreeks de complexiteit van een fenomeen. De statistische indicatoren wijzen vaak op uitingen van dit fenomeen, op de sporen die het nalaat en de gevolgen die het veroorzaakt.

IGO: Inkomensgarantie voor ouderen.

Immigratie: verwijst naar de aankomst in een gebied van mensen uit een ander gebied, ongeacht hun nationaliteit (dus ook Belgen), die er komen wonen en werken.

Intra- of extrafamiliale transfers: financiële transfers om het inkomen uit werk te herverdelen, hetzij via de sociale

zekerheid (werkloosheid, pensioen, invaliditeit,...), hetzij binnen families (van werknemers naar andere leden van het huishouden of van de familie).

Kroon: beschrijving van de wijken met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. In Brussel verwijst de eerste kroon naar de wijken tussen de lanen van de kleine ring en de middenring, gevormd door de Churchillaan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, Auguste Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen). De tweede kroon omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen. Op de kaart bij “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” is de eerste kroon samen met de Vijfhoek weergegeven in rood en blauw, de tweede kroon in roze, groen en geel.

Kwadrant: een kwadrant verwijst in het algemeen naar het resultaat van de verdeling in vieren van een oppervlakte. Zo bestaat het zuidoostelijke kwadrant van Brussel uit de wijken in de oostelijke helft van de zuidelijke helft van de stad.

Leefloon: een gewaarborgde financiële maatschappelijke hulp, toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW). Het leefloon is een residuair recht: het is ondergeschikt aan het vervullen van alle nuttige en nodige maatregelen om zijn rechten te doen gelden op andere sociale prestaties of middelen waarop men recht zou hebben krachtens de Belgische en buitenlandse wetgeving. Het wordt dus enkel toegekend wanneer de aanvrager geen recht heeft op een andere sociale uitkering. Het equivalent leefloon is een financiële hulp, waarvan de bedragen dezelfde zijn als die van het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die om bepaalde redenen (bijvoorbeeld nationaliteit) niet in aanmerking komen voor het recht op leefloon.

Mediaan inkomen: wanneer men alle inkomens rangschikt van het kleinste tot het hoogste bedrag, is het mediaan inkomen het bedrag in het midden van de rangschikking. Dit betekent dat de helft van de inkomens lager is dan het mediane inkomen, en de helft hoger. De mediaan wordt minder beïnvloed door extreme waarden (zeer hoog of zeer laag) dan

het gemiddelde. De “armoederisicogrens” wordt vastgelegd op 60 % van het mediane inkomen.

Middenklasse: zeer heterogene sociale klasse, deels gedefinieerd door het levensniveau, gesitueerd boven de volksklassen (om niet te zeggen, de armen) en onder de welgestelde klasse. Wat de beroepen betreft, wordt de hogere middenklasse vaak geassocieerd met hogere intellectuele beroepen, maar zelden met vrije beroepen, die worden geassocieerd met de welgestelde klasse. De lagere middenklasse wordt vaak geassocieerd met maatschappelijk werkers, verpleegsters, intermediaire beroepen, een deel van de bedienden,...

Migratiesaldo: verschil tussen het aantal aankomsten (inwijking) en het aantal vertrekken (uitwijking) van de inwoners binnen een gebied.

Modale leeftijd: de meest voorkomende leeftijd binnen een bevolking. De modus is de meest voorkomende waarde.

Modale waarde: in een statistische reeks is dit de waarde die een variabele het vaakst aanneemt. Bijvoorbeeld: als er in een flatgebouw 5 flats zijn met 2 kamers, 1 flat met 3 kamers en 3 flats met 1 kamer, dan is de modale waarde van de variabele “aantal kamers” gelijk aan 2.

Modus: zie modale waarde.

Nationaliteit: het feit dat een natuurlijke of rechtspersoon onderworpen is aan het burgerlijk recht van een staat. Men kan inwoner van een land zijn zonder de nationaliteit van dat land te hebben. Dit heeft gevolgen inzake stemrecht, toegang tot het openbaar ambt, enz.

Natuurlijke aangroei: verschil tussen het aantal geboorten en het aantal sterfgevallen binnen een gebied of een bevolkingsgroep.

NWWZ: Niet-werkende werkzoekenden. Personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst Actiris. Het betreft zowel uitkeringsgerechtigde werklozen als jongeren in hun wachtlijn,

vrij ingeschreven werkzoekenden en verplicht ingeschreven werkzoekenden (bijvoorbeeld doorverwezen door een OCMW).

Omnio: nieuw statuut dat sinds 1 april 2007 van toepassing is en het recht op de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging uitbreidt naar verzekerden uit huishoudens met een laag inkomen.

Opbrengstgebouw: gebouw met verschillende woningen verhuurd door een of meerdere eigenaars. De woningen zijn een belegging voor de eigenaar die huur ontvangt. Het betreft vaak een gebouw dat oorspronkelijk is ontworpen als appartementsgebouw, maar een eengezinswoning kan eveneens worden omgebouwd tot opbrengstgebouw. In dit geval spreekt men van “opdeling”, een vaak voorkomend verschijnsel in Brussel in de oude burgerwijken van de eerste oostelijke kroon (van Schaarbeek tot Sint-Gillis).

Opdeling: verbouwing waarbij een gebouw dat oorspronkelijk was ontworpen als een eengezinswoning wordt opgedeeld in meerdere appartementen, gemeubelde kamers of studentenkamers.

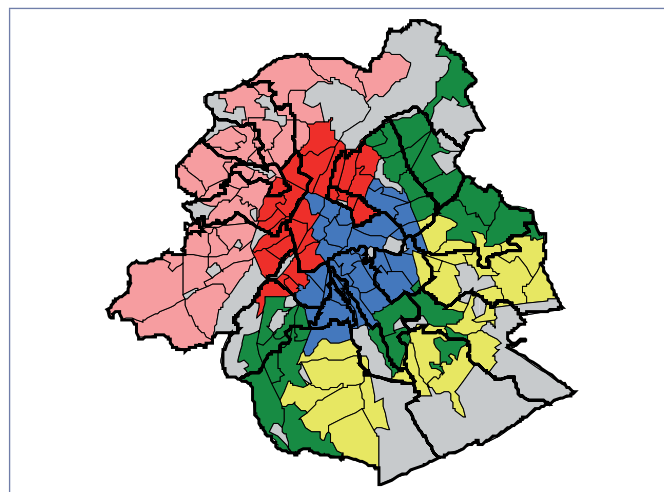
Procentpunt: wanneer twee percentages worden vergeleken, wordt het verschil tussen beide meestal uitgedrukt in procentpunten. Het verschil tussen 10 % en 30 % bedraagt 20 procentpunten (niet te verwarren met het verband tussen de beide waarden: 30 % is 300 % hoger dan 10 %).

Rijksregister: register met identificatie- en adresgegevens van de officiële bevolking van België. Het betreft personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke bevolkings- of vreemdelingenregisters. Het Rijksregister is de belangrijkste bron voor statistieken in verband met de bevolking. Als men bij het berekenen van armoede-indicatoren gebruik maakt van het Rijksregister moet men er rekening mee houden dat bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen niet ingeschreven staan (bijvoorbeeld sommige dak- en thuislozen of mensen zonder papieren).

Ruimtelijke structuur van het Brussels Gewest: schematisch gezien is de Brusselse ruimte, zoals geldt voor veel grote steden,

het product van de overlapping van twee fundamentele structuren: (a) een concentrische structuur, verbonden aan de historische ontwikkeling van de stad volgens een cirkel met een toenemende diameter en (b) een structuur in kwadranten, verbonden aan de reproductie, doorheen de gehele groei van de agglomeratie en afhankelijk van de differentiële druk op de ruimte. Er is een sociaaleconomische kloof tussen enerzijds het dal van de vallei en de lichte westelijke helling – van oorsprong vochtiger, minder goed bewoonbaar en volkser, waar de industriële ontwikkelingen van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw waren geconcentreerd – en anderzijds een welgestelde zuidoostelijke kwadrant, waarnaar de burgerlijke wijken zich eerder en in grotere mate hebben uitgebreid, op de vlucht voor de centrale arbeiderswijken. Deze kwadrant heeft zich steeds verder ontwikkeld vanuit de meer aristocratische stad op de rechterhelling, die steiler, beter bewoonbaar en topografisch dominant is.

De combinatie van deze twee structuren leidt binnen het Gewest tot de onderverdeling in vijf grote subgebieden: de westelijke zone (in het roze), de westelijke centrale zone of arme sikkel (in het rood), de oostelijke centrale zone (in het blauw), de tussenliggende oostelijke zone (in het groen) en de externe oostelijke zone of zuidoostelijke kwadrant (in het geel).

RVOHR: Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van Huisvesting en Renovatie: omvat de oude stadsbuurten van Anderlecht, Brussel-Stad, Molenbeek, Koekelberg, Jette, Schaarbeek, Sint-Joost, Elsene, Etterbeek, Sint-Gillis en Vorst, waar de overheid een grotere inspanning moet leveren. De Wijkcontracten moeten noodzakelijkerwijs in de RVOHR gelegen zijn. De verschillende premies en fiscale voordelen of bepaalde subsidies aan de gemeenten worden er verhoogd.

RVV: Rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Standaardafwijking: meet de verspreiding van een reeks waarden rond hun gemiddelde.

Standaardisering: methode voor het corrigeren van cijfergegevens zodat vergelijkingen tussen populaties met een verschillende leeftijds piramide mogelijk zijn. Men spreekt vaak over standaardisering voor de leeftijd, maar men kan ook standaardiseren voor een reeks andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld het geslacht.

Statistische buurt: een statistische buurt is de kleinste administratieve eenheid waarvoor socio-economische en administratieve gegevens beschikbaar zijn. Elke gemeente wordt onderverdeeld in meerdere statistische buurten. Op basis van de gegevens per statistische buurt kunnen de intragemeentelijke verschillen zo goed mogelijk worden gevat. Het Brussels Gewest is verdeeld in 724 statistische buurten. In 2002 telde een buurt gemiddeld 1 350 inwoners. Een statistische buurt mag niet worden verward met de gewone betekenis die wordt gegeven aan de buurten. In de ogen van de gebruikers en de bewoners, zijn de buurten vaak slechts zeer vaag afgebakend. Bovendien verschilt de beschrijving van de buurt van de ene inwoner tot de andere.

Sterftcijfer: verhouding, voor een bepaalde periode, van het aantal sterfgevallen binnen een bepaalde bevolking tot het bevolkingsaantal in het midden van de periode. Deze verhouding wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Als bron voor de teller geldt het overlijdensbestand, aangelegd op basis van de

overlijdensformulieren. Voor de noemer wordt gebruik gemaakt van de effectieve bevolkingsomvang verstrekt door het Rijksregister. De vroegtijdige mortaliteit wordt berekend door het aantal sterfgevallen van mensen jonger dan 65 jaar in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen jonger dan 65 jaar in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Ze wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Het sterftcijfer per oorzaak wordt berekend door het aantal sterfgevallen te wijten aan één oorzaak in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Dit cijfer wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 100 000 inwoners.

Verouderingsindex: verhouding tussen het aantal ouderen (65 jaar en meer) en het aantal jongeren (0 tot 19 jaar), uitgedrukt in percentage.

Vijfhoek: zone in Brussel die binnen de lanen van de kleine ring ligt. Het is de stad die oorspronkelijk werd beschermd door de stadswallen. De naam van deze zone is afkomstig van de vorm, die het tracé van de oude stadswallen volgt.

Volksklasse: deel van de bevolking dat potentieel het meest kwetsbaar is, met name op financieel vlak, als gevolg van het weinige opgebouwde kapitaal. De volksklasse omvat de arbeiders, maar ook werknemers met de financieel minst vergoede functies en gepensioneerden met een laag pensioen zonder rente. Er is een duidelijk verband tussen financieel kapitaal en cultureel kapitaal, aangezien de laagst opgeleiden doorgaans de minst goedbetaalde banen hebben en vaker worden getroffen door werkloosheid.

Vreemdelingenregister: register van de vreemdelingen die zijn toegelaten of gemachtigd om langer dan drie maanden in België te verblijven, met vermelding van de woonplaats.

Wachtregister: register met de kandidaat-vluchtelingen tijdens de erkenningsprocedure.

Werkende actieve bevolking: de bevolking op de arbeidsmarkt die effectief werkt (een baan heeft).

Werkloosheid: de inactiviteit van een persoon die zich effectief op de arbeidsmarkt bevindt (oud genoeg om op zoek te gaan naar betaald werk).

Werkloosheidsgraad: het aandeel werklozen in de beroepsbevolking. De werkloosheidsgraad wordt gedefinieerd door de verhouding (werklozen)/(werknemers + werklozen).

Werkzoekende: persoon zonder werk die verklaart op zoek te zijn naar een baan of persoon die een werkloosheidsuitkering krijgt (uitkeringsgerechtigde werkzoekende).

WIGW: weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen: deze categorieën genieten onder andere van de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging onder bepaalde inkomensvoorwaarden.

COLOFON

AUTEURS :

Université Libre de Bruxelles - IGEAT :
Benjamin WAYENS, Pierre KUMMERT, Gauvain DUMONT

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn :
Truus ROESEMS

LAY-OUT :

Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl :
Nathalie da Costa Maya

VERTALING:

Brussels Language Services sprl
Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie
(CMDC-CDCS) vzw

DEPOTNUMMER :

D/2010/9334/16

VOOR MEER INFORMATIE:

**Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-
Hoofdstad**

www.observatbru.be
Myriam DE SPIEGELAERE – 02/552 01 45 –
mdespiegelaere@ccc.irisnet.be

**ULB – Institut de Gestion de l'Environnement et
d'Aménagement du Territoire (IGEAT)**

www.ulb.ac.be/igeat
Benjamin WAYENS – 02/650 50 79 – bwayens@ulb.ac.be

COCOF – Service des Affaires sociales – Cohésion sociale

www.cocof.irisnet.be
Martine BAUWENS – 02/800 84 23 – mbauwens@cocof.irisnet.be
(gewestelijke contracten)
Marie-Pierre DURT – 02/800 81 25 – mpdurt@cocof.irisnet.be
(gemeentelijke contracten)

**CBAI – Centre régional d'appui à la politique de cohésion
sociale (CRACs)**

www.cbai.be
Alexandre ANSAY – 02/289 71 61 – alexandre.ansay@cbai.be
Jonathan UNGER – 02/289 71 63 – jonathan.unger@cbai.be

**Kabinet van de minister, Lid van het College bevoegd voor
Cohésion sociale**

Philippe STERCKX – 02/506 32 60 – psterckx@picque.irisnet.be

GELIEVE OP VOLGENDE WIJZE NAAR DEZE PUBLICATIE TE VERWIJZEN :

ULB-IGEAT, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn,
Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken
in het Brussels Gewest, Fiche 8: Gemeente Ganshoren,
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2010.

GEMEENTELIJKE FICHES VOOR DE ANALYSE VAN LOKALE STATISTIEKEN IN HET BRUSSELS GEWEST:

Dit instrument voor de analyse van lokale statistieken
bestaat uit verschillende documenten

Gemeentelijke fiches

- 01 Fiche van Anderlecht
- 02 Fiche van Oudergem
- 03 Fiche van Sint-Agatha-Berchem
- 04 Fiche van Brussel-stad
- 05 Fiche van Etterbeek
- 06 Fiche van Evere
- 07 Fiche van Vorst
- 08 Fiche van Ganshoren
- 09 Fiche van Elsene
- 10 Fiche van Jette
- 11 Fiche van Koekelberg
- 12 Fiche van Sint-Jans-Molenbeek
- 13 Fiche van Sint-Gillis
- 14 Fiche van Sint-Joost-ten-Node
- 15 Fiche van Schaarbeek
- 16 Fiche van Ukkel
- 17 Fiche van Watermaal-Bosvoorde
- 18 Fiche van Sint-Lambrechts-Woluwe
- 19 Fiche van Sint-Pieters-Woluwe

Begeleidende documenten

- Handleiding
- Bronnen en referenties
- Gewestelijke fiche

Deze gemeentelijke fiches worden in de twee talen verspreid via de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be).

De begeleidende documenten zijn in het Frans beschikbaar op de website van de COCOF (www.cocof.irisnet.be/site/fr/affsoc/cohesion/index-htm/).

Elk document mag worden gekopieerd, mits vermelding van de bron.